

Lời Hay Trong Lễ Đạo

Cung kính dành lễ Đức Thích Tôn Từ Phụ đã thị hiện và để lại cho Phật tử hậu thế chúng con một giáo thuyết tuyệt vời cho cuộc sống an lạc, tỉnh thức, hạnh phúc; và cuộc tu giác ngộ giải thoát. Ngưỡng mong mười phương chư Phật tiếp tục hộ trì cho dân tộc Việt Nam và các dân tộc khác trên toàn thế giới sớm vượt qua cơn đại dịch khủng khiếp trong lịch sử của nhân loại này!!!

Thiện Phúc

Đức Thích Tôn Từ Phụ đã sáng lập ra một tôn giáo hay một triết lý không để giảng giải, lý luận hoặc hí luận về thế giới và nhân sinh nhằm thỏa mãn nhu cầu hiểu biết và triết học. Ngược lại, triết lý ấy sẽ đưa con người đến cuộc sống an lạc, tỉnh thức, hạnh phúc; và cuộc tu giác ngộ và giải thoát. Mục đích của giáo pháp của Phật giáo là làm sao cho những ai nghe pháp cũng được giải thoát như chính Ngài. Vì thế cho nên những hạng trí tích phàm phu không có chỗ dung thân trong Phật giáo. Trong đạo Phật, không có cái gì là mờ mờ ảo ảo hay không rõ ràng cả. Thí dụ như không làm ác thì không gặt quả báo ác; không tham lam thì thân tâm thường an lạc; không tà dâm thì không gây thù kết oán với ai; không vọng ngôn vạ ngữ thì ai cũng tin cậy... Chính vì vậy mà các nhà khoa học thời cận đại đã phải công nhận rằng ngoài Phật giáo ra, không còn tôn giáo nào khác xứng đáng được tôn vinh làm tôn giáo cho hoàn vũ cả. Giáo pháp của Phật như vậy, còn mục đích của những người tu Phật thì sao? Phật đã nhìn thấy nỗi đau khổ triền miên của thế giới Ta Bà, và vì thương xót chúng sanh mà Ngài đã cất ái ly gia để tìm ra con đường giải thoát. Ngài đã hoàn toàn giải thoát khỏi những đau khổ phiền não và sanh tử luân hồi.; như vậy, mục đích của những người con Phật là gì nếu không là tu trì để được giải thoát như Ngài ? Tuy nhiên, muốn được như Ngài, chúng ta phải áp dụng những giáo pháp của Ngài vào cuộc sống thực tế hằng ngày, chứ không xem giáo pháp của Ngài như những phúc âm tuyên truyền. Phật đã nói rất rõ ràng trong rất nhiều kinh điển của Ngài là muốn được giải thoát thì mỗi chúng ta phải tự tu tự sửa, chứ không ai tu sửa

giùm ta được, ngay cả Phật. Với người tu Phật, những vấn đề không dính líu tới công cuộc tu sửa thân tâm phải bị gạt bỏ ra ngoài vì chúng chỉ làm ta phí thêm thì giờ vô ích. Ngoài ra, giáo pháp của Ngài thật đơn giản và dễ thực hành cho những ai muốn tu; tuy nhiên, giáo pháp này lại chính là kẻ thù của những kẻ tà ma ngoại đạo. Phật dạy hễ tham, sân, si, mạn, nghi, ác kiến là đưa đến đau khổ. Bây giờ muốn không đau khổ thì đừng tham, sân, si, mạn, nghi, ác kiến, đơn giản thế thôi. Đừng biện bạch, đừng đổ thừa cho căn cơ hoàn cảnh; không có căn cơ hoàn cảnh chi cả, tự nơi chính mình chưa muốn buông bỏ. Như vậy trong Phật giáo không có lý luận, hoặc biện giải, mà chỉ có thực hành. Người tu theo Phật cũng vậy, hãy về tự đóng cửa lại mà tu, mà thực tế hóa mọi hành động hằng ngày từ đi, đứng, nằm, ngồi, ăn nói và hành sử... Tất cả những gì người tu Phật phải làm đã rất rõ ràng và giản dị cũng như vô cùng khoa học. Giống như muốn no phải ăn; muốn hết khát phải uống; muốn hết bệnh phải điều trị... đi ngược lại những điều đơn giản trên đều là tà ma ngoại đạo. Giả dụ như lúc ta đang đói, đang khát, đang bệnh mà có ai đó bảo đừng ăn, để họ vẽ bùa cho một cái là no ngay, hết khát ngay, hết bệnh ngay. Thậm chí còn có kẻ dám họa bùa phép vào nước rồi cho uống, bảo là tiêu tai tán nạn, không bao giờ có chuyện này đâu hỡi những người tu theo Phật. Phương châm của người tu theo Phật là phải hoàn toàn lấy 'Như Thực' làm nền tảng cho mọi sinh hoạt, không có ngoại lệ. Như vậy, cái gì không như thực là không phải của Phật giáo. Phật không cấm những người tu theo Phật hy vọng, mơ ước, hay tưởng tượng; tuy nhiên, Phật cho rằng những thứ ấy chỉ làm phí đi thì giờ vốn dĩ đã không có của chúng ta mà thôi. Khi nhìn những cái như thực trong đạo Phật, chúng ta thấy chúng đơn giản làm sao ấy, nhưng chính những cái đơn giản đó có khả năng đưa ta đến giác ngộ và giải thoát. Người tu Phật chân chánh chỉ cần một chữ 'xả' là đủ giải thoát, chứ không cầu kỳ biện luận chi cho thêm mệt. Khi 'xả' rốt ráo thì một niệm cũng không còn, làm sao mà không tự tịnh kỳ ý?

Như vậy người tu Phật là người muốn thể hiện lý tưởng tối cao của nhà Phật là giải thoát. Muốn được như vậy, trước hết ta phải thẳng thắn nhìn sự vật, sự việc đúng như thực, từ đó ta mới có thể xa lìa được mọi nhiễm trược của thế gian; tuy nhiên, phải nhìn đúng như thực mà không có một phân biệt, phê phán nào thì mới không nhiễm trược. Thí dụ thấy một cái bông là cái bông, chứ không khen chê, bông đẹp, bông

xấu, bông lớn, bông nhỏ, ấy là không nhiễm trước. Ngoài ra, người tu Phật phải tự mình thấp được lên mà đi, chứ đừng trông cậy vào ai. Hãy dùng nhiên liệu chánh pháp mà thấp được, chứ không dùng bất cứ thứ gì khác. Người tu Phật không tin theo tà thuyết của mặc khải, nhập xác, giáng trần... Người con Phật lại càng không tin ở chuyện nước lã khuấy nên hồ, chứ đừng nói chi đến chuyện dùng nước lã họa bùa trị bệnh. Có những người tu Phật nhiệt tâm, nhưng bị tà thuyết mê hoặc, chẳng hạn như bị ‘Cô Lương Cô Lẹo với danh nghĩa Phật thầy nhập xác’ lôi cuốn, nhưng những tà thuyết này chỉ có thể lừa gạt và lôi cuốn những người quá đau khổ trong một thời gian ngắn mà thôi, rồi thì tất cả đều sẽ bị lột trần dưới ánh đuốc Từ Bi sáng ngời của Phật Tổ. Rồi thì mọi người con Phật cũng đều phải thấy rằng Tam Thế Chư Phật còn phải tôn trọng chánh pháp, hà huống chúng sanh. Tam thế chư Phật đều lấy chánh pháp làm trung tâm hành trì. Chính vì thế, nếu ai muốn được giải thoát, không có con đường nào khác hơn là phải nương tựa vào pháp ấy. Người tu theo Phật muốn đạt đến giải thoát rốt ráo cũng cần phải thấy rằng Phật pháp là thường trụ, dù trong thời có Phật tại thế hay không, pháp ấy vẫn bất hư. Có điều là chúng ta có chịu tu hay không mà thôi. Phật đã nói rất rõ ràng là Phật chỉ là người nhìn thấy rõ thực tính của vạn pháp, chứ Ngài không có khả năng biến đổi một pháp nào; tuy nhiên, ở từng pháp, Ngài đều có pháp đối trị. Chẳng hạn như Ngài biết rõ hễ vô minh diệt thì hành diệt, hễ hành diệt thì thức diệt... nhưng Ngài không diệt được vô minh cho chúng sanh. Ngài có cách chỉ dạy chúng sanh làm sao cho vô minh diệt, rồi thì mỗi người phải tự lo lấy. Đây là điểm then chốt mà bất cứ người tu Phật nào cũng phải nhớ: ‘Phật chỉ là người phát hiện và khai quang con đường vốn đã bị bỏ quên từ vô thủy,’ chứ Ngài không có khả năng đi giùm ai, ngay cả La Hầu La là con một của Ngài. Người tu Phật cũng phải thấy rằng trong Phật giáo, không có một cái gì tự nhiên mà có, cũng như quả báo không tự nhiên mà đến. Hễ không có nhân thì như định không có quả. Ngũ uẩn làm sao hoạt động khi không có phiền não và nghiệp? Như vậy hễ còn phiền não và nghiệp là bánh xe luân hồi vẫn còn quay, là ta vẫn còn lăn trôi. Muốn diệt phiền não và nghiệp, người tu theo Phật chỉ có con đường duy nhất là phải thấy cho được thân này là một hợp thể gồm nhiều yếu tố hợp lại, chứ không thuần nhất; ý này là đà với niệm sanh niệm diệt, chứ không bất động; Tâm này không ở trong, cũng không ở ngoài, của ta cũng không, mà không phải của ta cũng

không. Thấy như vậy ta mới không cho rằng cái ‘Ngã’ này là ta, rồi từ đó ôm đồm cái nọ, cái kia là của ta để đi đến chấp, thủ, hữu và bị xoay vần trong vô minh. Người tu Phật quyết học theo hạnh của Phật, cho dù mắt vẫn thấy, tai vẫn nghe, nhưng trần cảnh và tiếng động bên ngoài không được ta chiếu cố thì sẽ không có việc gì xảy ra cả. Sắc phải được ta hoan nghênh hoặc chiếu cố mới sinh thọ, tưởng, hành, thức... Nếu ngay bước đầu ta không dẫn ‘sắc’ vào nhà thì sẽ không có một tác dụng nào làm ta đau khổ được. Nếu ta biết buông xả thì tham dục và thỏa mãn không thể làm nhân cho luân hồi sanh tử được.

Như vậy những người tu theo Phật nên nhớ phải luôn thực hành những giáo pháp của Phật vào đời sống hằng ngày thì mới mong hưởng thượng và giải thoát được. Tuy nhiên, lúc thực hành, thân tâm cũng phải đồng hành, chứ không miệng nói một đằng mà tâm lại làm một nẻo. Lại nữa, người tu theo Phật phải nhất tâm quy y Phật, Pháp và Tăng thì mới gọi là thật sự đang bước trên bước đường tu bởi vì một khi đã tin và quyết chí tu theo Ngài thì chỉ có Ngài, giáo pháp của Ngài và những người con xuất gia của Ngài mới được gọi là chân chánh. Tóm lại, mục đích của người tu theo Phật là sự giải thoát rốt ráo. Xuất gia hay tại gia đều có khả năng giải thoát; tuy nhiên, xuất gia với một quyết tâm đồng mãnh thì cơ hội được giải thoát không thể nghĩ bàn. Nói gì thì nói, chứ tại gia mà thân tâm thanh tịnh thì sự giải thoát vẫn đến như thường, nhưng rất hiếm, gia đình ông Bàn Long Uẩn là một thí dụ điển hình. Người tu theo Phật thường đến với Phật đạo dưới nhiều hình thức, hoặc vì hoàn cảnh quá đau khổ mà đi tu, hoặc vì hâm mộ Phật pháp mà đi tu, hoặc vì liễu ngộ được chân tướng vô thường, khổ, không mà đi tu. Dù đến với hình thức nào, hỏi những người con Phật, hãy cùng giúp nhau thấp sáng đuốc Từ Bi của Phật Tổ để một ngày không xa nào đó, pháp giới chúng sanh đều trọn thành Phật quả.

Nói về đường tu, cách tu... thì Phật đã để lại cho chúng sanh không thiếu gì phương tiện. Ai muốn tu cách nào cũng được, miễn là tu theo Phật. Đừng ai bắt ép ai. Tôi đã mệt mỏi lắm rồi với cái câu nói: “Con người là tội lỗi; muốn được cứu rỗi thì phải vâng phục ta, hoặc phải theo ta ...” Chính vì vậy mà tôi mới tìm đến với Phật pháp, những mong sẽ được đối xử bình đẳng hơn. Còn về giải thoát? Ngoài Phật ra, có ai đã từng bao giờ đến nói với bạn là họ đã được giải thoát bao giờ chưa? Chắc là chưa bao giờ. Vậy thì chúng ta đang đi tìm cái gì đây?

Một cái Niết Bàn xa xôi, mờ ảo nào chăng? Ai muốn tìm cái đó, cứ tìm. Riêng tôi, Niết Bàn của tôi là đây này; Niết Bàn của tôi là làm cho chúng sanh với đi nước mắt và bớt đau khổ. Niết Bàn của tôi là thấy ai khổ thì cứu giúp; thấy ai không cơm ăn, không áo mặc thì chia xẻ; chứ tôi quyết không giải thoát một mình. Chừng nào mà tất cả mọi chúng sanh đều giác ngộ và giải thoát, thì lúc đó cho dù tôi có muốn phân biệt vàng với đất cũng không được; lúc đó cho dù tôi có muốn khơi một niềm cũng không có. Chừng đó tôi sẽ ung dung mà đi về với vô niêm. Nếu được, tôi xin nguyện làm người sau cùng về và đóng cửa cái Niết Bàn xa xôi và mờ ảo đó.

Đức Thích Tôn Từ Phụ vì thương xót chúng sanh mọi loài, nên Ngài đã tùy theo căn cơ trình độ mà giảng pháp để hóa độ cho ai nấy đều có thể thoát ra khỏi vũng lầy của luân hồi sanh tử. Quý thầy cũng đã và đang nối gót Phật Tổ Gotama mà tiếp tục xiển dương đạo pháp, cũng với tâm nguyện mong cho ai nấy đều có cuộc sống hạnh phúc và cuộc tu giải thoát. Phật Tổ và quý thầy đã và đang mở toang cánh cửa giải thoát cho chúng ta rồi đó; vào hay không là tùy ở mỗi người chúng ta. Tuy nhiên, lời Phật tổ dạy vẫn còn vắng vắng: “Thân người khó được, diệu đạo lại càng khó gặp hơn.” Nay được thân người, lại có cơ may gặp được diệu đạo, không lẽ chúng ta bỏ qua cơ hội ngàn vàng này để cho thời gian luống qua vô ích, thì quả là uổng cho một kiếp người. Lâu nay tôi có cơ duyên được nghe pháp từ các thầy cũng như tự thân tham biện Phật kinh và hằng ngày thiền quán. Vì thấy rằng những lời chỉ dạy này thật vô cùng lợi lạc cho mình và những người thân, nên phát tâm tiếp tục biên soạn lại để chia sẻ cho ai nấy đều được lợi lạc như mình. Phật pháp thì thậm thâm vi diệu, mà sức người nào có khác chi một hạt cát trong sa mạc mênh mông. Thế nên, cho dù có cố gắng thế nào đi nữa, thì với tài hèn sức mọn này, tôi cũng không làm sao mà nói lên hết được ý của chư Phật và quý thầy. Tuy nhiên, với tâm nguyện chia sẻ cho mọi người đều được lợi lạc và mong rằng ai nấy cũng đều có được cuộc sống tỉnh thức, an lạc, hạnh phúc; và cuộc tu giác ngộ giải thoát.

Đối với phàm nhơn chúng ta, thường thì nhân khổ đau phiền não cứ gieo mà cầu không khổ, làm sao được đây? Dù biết hay không biết, chúng ta vẫn cứ nhắm mắt làm liều, đến chừng khổ đau não phiền ập đến thì than trời trách đất. Trời đâu đất đâu cho ta than trách hỏi những người con Phật ! Thấy như vậy để ngay từ bây giờ nếu chúng ta không

chịu tĩn tâm tu hành để thấy cho rõ luật vô thường sẽ không bỏ sót một ai, dù người đó là vua, quan, hay quyền cao chức trọng đến thế nào, cũng phải già, yếu, bịnh hoạn, xấu xí. Nếu chúng ta không chịu bình tâm suy nghĩ thì một ngày nào đó sẽ phải khổ buồn vì bất như ý. Có lẽ ai trong chúng ta cũng đã từng nghe nói đến Tần Thủy Hoàng, tán bạo bắt ép nhân dân đồ khổ đi tìm thuốc trường sinh và xây cất lầu đài cung điện nguy nga tráng lệ cho ông ta, nhưng rồi ông ta có sống được mãi để thụ hưởng những thứ đó đâu? Một Đại Đế như Tần Thủy Hoàng mà còn như vậy, chúng ta nào có nghĩa gì! Phàm như chúng ta do bởi vô minh che lấp mất đi trí huệ, thậm chí lắm kẻ còn u mê theo tà tín với đủ thứ xin xăm, bói tướng, bói quẻ, lên đồng lên cốt, cúng sao giải hạn, coi ngày, hoặc đốt giấy tiền vàng bạc. Xăm đâu mà xin, quẻ đâu mà bói, hạn đâu mà giải, ngày đâu mà coi, tiền mã đốt ra tro ai xài, vân vân và vân vân. Kỳ thật nếu ông sao La Hầu hay Kế Đô gì đó mà chiếu xuống bất kỳ ai trong chúng ta, thì cả địa cầu này phải lãnh đủ, cả địa cầu này phải tìm cách giải trừ chứ không riêng gì ai. Nói về ngày tốt ngày xấu, hể mặt trời chiếu bên nào của địa cầu thì bên đó là ngày, còn bên kia là đêm và cứ thế mà xoay vần, chứ có cố định đâu là ngày đâu là đêm. Cùng một điểm ban này là ngày thì bây giờ đã là đêm tối mịt mùng. Thế mà con người đặt số đặt tên cho ngày, rồi tự cho là ngày này tốt, ngày kia xấu. Những Phật tử chơn thuần phải vô cùng cẩn trọng, không thể để đuôi bỏ mặc cho thân tâm rong ruổi về những miền vô định. Tất cả đều do gây nhân mà có quả. Khi ta tạo nhân lành thì ta hưởng quả lành, khi ta tạo nhân dữ thì ta hưởng quả dữ, không chối cãi cũng như không trốn chạy đi đâu được. Tuy nhiên, nếu chúng ta chịu tu hành theo các bậc Bồ Tát thức giả thì cho dù có lỡ tạo nhân ác, quả dữ cũng hoặc sẽ nhẹ đi hoặc không trở. Chúng ta đang quay cuồng trong cuộc sống loạn động hôm nay nào khác chi trẻ con đang nô đùa trong căn nhà lửa, lửa cháy đến nơi mà vẫn ham chơi và vỗ tay tán thưởng. Cũng như vậy, thân mạng này đã sắp tận tuyệt đến nơi mà ta nào có kinh vì, vẫn cứ tự mãn, vẫn cứ tham dục, vẫn cứ sân hận, si mê, tà kiến..., vẫn cứ lặn trôi tạo nghiệp triền miên, vẫn đua đòi chụp bắt ngũ dục. Ai trong chúng ta biết trước được ngày cuối tận của đời mình, thế mà ta vẫn cứ hứa bừa hứa cuội, để hờn trí rồi hẩn tu, hoặc để khi con Hai và thằng Ba lập gia đình rồi hẩn tu. Có khi chúng ta chẳng bao giờ thấy được những ngày tháng ấy đâu quý vị ạ!

Với tôi, đạo Phật là con đường duy nhất chẳng những giúp ta vượt qua những gai góc của cuộc sống vật chất loạn động hôm nay, mà đạo Phật còn là con đường duy nhất đưa chúng ta đến bến bờ giác ngộ và giải thoát. Như vậy, hễ những ai hằng đem đạo Phật vào cuộc sống thì người ấy sẽ có cuộc sống hạnh phúc; hễ những ai quyết về nương nơi Tam Bảo mà tu trì, thì cuộc tu sẽ đưa người ấy đến giác ngộ và giải thoát. Có một điều mà tôi muốn chia sẻ cùng quý đạo hữu là từ ngày tôi đến gần với Phật pháp thì con người tôi bớt hẳn tham, sân, si, mạn, nghi, và tà kiến. Cuộc sống tôi và những người thân tôi trở nên an lạc, tỉnh thức và hạnh phúc hơn nhiều. Chúng ta đã đến với cuộc đời này bằng tiếng khóc của khổ đau, tiếng khóc của não phiền trong thế giới Ta Bà, tiếng khóc của nghiệp chướng tiền khiên. Chính tiếng khóc này nó báo hiệu cho chúng ta một cuộc hành trình vô định trong vô minh do bởi nghiệp chướng tiền khiên, để rồi ta cứ lặn trôi và tạo thêm hậu quả. Cứ thế mà luân hồi sanh tử. Đức Thích Tôn Từ Phụ đã khẳng định trong những lần thuyết giảng của Ngài là thân người khó được, mà điều đạo lại càng khó gặp hơn. Do bởi vô minh dẫn dắt mà con người đã tạo ra những nghiệp chướng tiền khiên, cũng như những nghiệp chướng gây ra bởi hậu quả. Nghiệp chướng này nối tiếp nghiệp chướng kia; nghiệp chướng sau chồng lên nghiệp chướng trước, cứ thế mà chất chồng. Chính vì thế mà Đức Phật đã dạy rằng con người mà được tái sanh trở lại làm người rất ư là hãn hữu, nhưng bị đọa vào tam đồ ác đạo thì nhiều vô số kể.

Nếu chúng ta không quyết tâm tu tập hành trì theo Phật lần này, chắc chúng ta không có lần nào khác nữa đâu để mà tu với hành quý vị ạ. Hãy can đảm lên, hãy tự mình thấp đước lên mà đi cho ra khỏi khu rừng vô minh tăm tối này. Hãy vững tin rằng với đước sáng Từ Bi của Phật Tổ Gotama, cho dù hoàn cảnh có khó khăn cơ cực đến đâu, cơn giông tố đêm Đông rồi sẽ qua, mùa Xuân rồi sẽ đến, mặt trời rồi sẽ mọc. Với đước sáng Từ Bi của Phật Tổ, nếu ta quyết tâm tu trì thì cho dù chúng ta có đến với cuộc đời bằng tiếng khóc, chúng ta sẽ ra đi bằng tiếng cười của an lạc, tự tại và giải thoát. Tuy nhiên, một điều vô cùng quan trọng cho những ai quyết chí tu theo Phật là đừng nói, đừng rằng, mà hãy tu trì. Hãy thâm thâm tiến tu theo những lời Phật dạy. Hãy cố mà thông triệt cho được Tứ Diệu Đế, Bát Chánh Đạo, Tứ Chánh Cần, Ba Mươi Bảy Phẩm Trợ Đạo cũng như những pháp môn tuyệt vời của Phật Tổ, thì không lo gì cuộc sống ta không hạnh phúc,

cũng không lo gì cuộc tu ta không giải thoát. Hãy đừng nói, vì nói cũng chỉ là vô ích mà thôi. Làm sao chúng ta có thể lấy phàm ngôn phàm ngữ để diễn tả được thánh ý của chư Phật đây? Hãy noi gương của Đức Thích Tôn Từ Phụ: Chính Ngài đã thuyết giảng bốn mươi lăm năm, thế mà Ngài đã phủ nhận chưa từng nói một lời nào trong suốt bốn mươi lăm năm hoằng pháp.

Xin đời đời kiếp kiếp chí tâm đánh lễ chư Phật đã vì chúng sanh mà nói lên những pháp thậm thâm vi diệu! Xin đời đời kiếp kiếp chí tâm đánh lễ những kim ngôn ngọc ngữ được nói ra từ miệng của chư Phật như những con thuyền Bát Nhã đã bấy lâu nay dìm bọc và che chở những đứa con Phật lướt qua bể khổ sông mê! Xin chí tâm đánh lễ chư tăng, những vị huấn đạo tuyệt vời đã tương tục giáo đạo chúng sanh và giữ vững viên mối đạo! Phật pháp đã tồn tại và phát triển! Phật pháp đang xoáy mạnh vào tâm tư tình cảm của giáo đồ các tôn giáo khác! Phật pháp sẽ mãi mãi trường tồn! Vì Phật pháp mãi mãi là chân lý. Cuối cùng tôi xin chân thành tâm nguyện cho ai nấy đều có cơ duyên gặp được diệu đạo để cùng nhau lần về quê hương vô sanh mà chúng ta đã một lần đại đột xa lìa.

Dưới đây là những lời hay trong lễ đạo mà Thiện Phúc đã ghi lại được trong lúc đàm đạo với những đạo hữu Thiện Minh, Thiện Tài, Minh Hạnh, Minh Tuấn, Minh Bình, Tâm Diệu, Mật Nghiêm, Thiện Pháp, Tâm Hải, Vương Huệ, Dương Khải... cũng như rất nhiều, nhiều lắm những thiện hữu tri thức đang cùng dắt dìu nhau trên con đường tu tập. Thiện Phúc xin chân thành cảm tạ tất cả những đạo hữu đã cho Thiện Phúc có được cơ hội học hỏi và tăng trưởng trí huệ. Đặc biệt, Thiện Phúc xin được kính cảm tri ân Thầy bốn sư và ân sư của mình là Cố Đại Lão Hòa Thượng Thích Giác Nhiên, người đã dành rất nhiều thời gian để dạy dỗ đệ tử trong suốt trên ba mươi năm, từ năm 1985 đến năm 2015. Cuối cùng, Thiện Phúc xin được chia sẻ cùng các đạo hữu khác những Lời Hay Trong Lễ Đạo này để chúng ta cùng được hưởng sự lợi lạc.

I.

Học đạo tâm cứng như sắt. Lòng ta vững như bàn thạch. Chụp ngay Vô Thượng Bồ Đề. Tất cả thị phi chẳng màng. Từ vô lượng kiếp chưa từng ngộ.

Sanh cũng như thế. Tử cũng như thế. Có pháp, không pháp. Có tâm, không tâm. Có quan hệ gì?

Tin là mẹ công đức. Nghi là cha ác đức. Tin nuôi dưỡng pháp thiện. Nghi nuôi dưỡng ác tâm. Tin tăng trưởng trí huệ. Nghi nuôi dưỡng vô minh. Tin thọ quả Như Lai. Nghi xoay vần địa ngục. Tin Niết Bàn Vô Thượng. Nghi địa ngục không xa.

Xin hãy thấy chúng ta đang sống như thế nào, chứ đừng bao giờ nên thấy những người khác đang sống như thế nào. Xin hãy thấy ta đang tu thế nào, chứ đừng nên tìm hiểu mấy thầy tu thế nào.

Xin hãy vui với cái sức khỏe mà ta đang có, chứ đừng đợi đến lúc ươn yếu rồi mới ao ước cho ta có sức khỏe. Nếu ta đợi đến lúc có thời giờ mới tu, thì chúng ta sẽ chẳng bao giờ tu.

Xin đừng tìm hạnh phúc cho mình bằng cách làm xáo trộn hạnh phúc của người khác. Hãy sống trong tinh thần lục hòa của đạo Phật.

Xin hãy vui sống với hiện tại, vì quá khứ đã không còn, mà tương lai thì chưa tới.

Lo âu là mẹ của tuổi già.

Sợ sệt và lo âu là hai kẻ thù tệ hại nhất của con người.

Không có cái gì trường tồn vĩnh cửu, không có cái gì tồn tại vững bền trên thế gian này cả. Tất cả đều chịu chung cái số phận vô thường, và cái Ngã của chúng ta chỉ là trí tưởng tượng mê dại mà thôi.

Luôn giữ được nụ cười trầm tĩnh thì quả là tốt hơn thần dược.

Xin hãy luôn nhớ rằng chia ly xa biệt là điều không thể tránh được trong cuộc đời này. Xin hãy về nương nơi Tam Bảo để không thấy rằng thương yêu xa lìa là khổ.

Mỗi người trong chúng ta đều có khả năng kiểm soát tâm của mình. Chỉ có điều là mình có chịu kiểm soát nó hay không thôi.

Xin hãy cố gắng làm được một điều gì cho người khác một cách vô vụ lợi.

Khi làm vui lòng người khác, bạn có biết rằng bạn đang có một khuôn mặt tươi tỉnh và rạng rỡ lắm không? Đó là khuôn mặt của một vị Bồ Tát đấy.

Xin hãy sống chân chánh bằng những công đức, phẩm hạnh và tâm từ bửu rộng, là ta chẳng những mang lại hạnh phúc cho ta, mà còn mang lại hạnh phúc cho tha nhân nữa.

Đức quảng đại khoan dung chỉ phát sanh do sự hiểu biết. Thiếu kinh nghiệm và hiểu biết sẽ đưa ta đến chỗ khất khe và kém khoan hồng.

Phật dạy tất cả những bất hạnh của con người đều phát sinh ra từ những sự ham muốn lầm lạc, từ những thú vui, từ những quyền lực và từ cái muốn kéo dài thân tứ đại giả tạm của ta.

Vì ham muốn mà con người sanh ra vị kỷ, chỉ nghĩ đến riêng mình mà không màng đến những gì xảy ra cho người khác.

Ham muốn có thể đưa con người đến những tình cầu xa xôi, nhưng cũng chính ham muốn nó đưa chúng ta đến những lo âu và bất toại nguyện.

Chúng ta sẽ chẳng bao giờ thọ hưởng thỏa thích những thú vui, mà ngược lại chính thú vui nó chế ngự, khắc phục, và bắt chúng ta làm nô lệ cho chúng.

Vì mãi mê rượt bắt những thú vui và ham muốn mà chúng ta cứ mãi đắm chìm trong bể khổ.

Xin hãy quên đi những phiền não của hôm qua và xin hãy để những phiền não của hôm nay chìm vào quá khứ, thì tương lai của chúng ta ắt ít đi phiền não.

Xin hãy đừng quá lo âu, vì cho dầu phiền não như thế nào, lo âu phiền muộn ra sao đi nữa, mọi việc rồi sẽ qua đi, thời gian sẽ hàn gắn những vết thương.

Xin hãy để những bực dọc của gia đình lại ở nhà trước khi đến sở làm, và xin hãy bỏ lại ở sở những bực dọc của sở trước khi chúng ta đi về nhà; thì chẳng những bạn và gia đình bạn, mà những người quanh chúng ta cũng sẽ được thoải mái.

Trước khi muốn đổ lỗi cho ai xin hãy cố tìm ra lỗi của mình đã.

Tiền có thể mua được rất nhiều của cải vật chất, nhưng nó không mua được sự yên ổn và thanh tịnh trong tâm hồn.

Xin hãy sử dụng tài sản mà ta tạo ra cho sự an lành và thoải mái cho mình và xin hãy bố thí cho người, chứ xin đừng đem cất giấu rồi lại khao khát tìm thêm nữa.

Nếu chúng ta chỉ bám víu vào những tài sản sự nghiệp mà ta đã tạo ra mà không cần nghĩ đến ai, thì đến một ngày kia ta sẽ ra đi với đôi bàn tay trắng và với một tâm hồn đầy lo âu sợ sệt vì những tài sản mà ta đã bỏ lại.

Của phi nghĩa thì đương nhiên chúng ta sẽ không bao giờ thọ hưởng được. Ngay cả những tài sản mà ta đã tạo ra bằng chính mồ hôi và nước mắt ta cũng chẳng bao giờ thọ hưởng được nếu ta sống bòn sẻn và keo kiệt.

Tài sản sự nghiệp sẽ ở lại khi ta ra đi. Thân bằng quyến thuộc cũng chỉ đưa ta ra đến mộ huyết là cùng. Chỉ có những thiện nghiệp và ác nghiệp sẽ cùng đi với ta qua bên kia nắm mồ và kiếp luân hồi.

Tiền của làm ta lo âu, hạnh phúc giả tạm là những ảo ảnh lững lờ; chúng như những hạt nước mưa lấp lánh qua ánh mặt trời. Ta cứ mãi lo bắt lấy chúng mà không bao giờ ta nắm được. Chỉ có từ bi hỉ xả mới mang lại thanh tịnh cho ta mà thôi.

Đức Phật dạy: Chúng sanh cứ hãy mưu tìm an lạc và hạnh phúc, miễn là không đụng chạm đến quyền lợi của bất cứ ai.

Xin hãy thi ân và hãy cho ra những niềm vui mà đừng bao giờ nghĩ đến sự bạc bẽo của người khác. Xin hãy xem lòng bạc bẽo của con người như loài cỏ dại.

Đức Phật dạy: Không có kẻ thù nào có thể gây tác hại cho ta nhiều bằng chính những tư tưởng tham ái, sân hận, tị hiềm và ganh ghét ở trong ta.

Con người mà không biết điều chỉnh và kiểm soát tâm mình, thì không khác gì một khối thịt biết đi.

Một cái tâm vô trật tự chẳng những tác hại cho chủ nó mà còn cho nhiều người khác nữa.

Xin hãy đủ mạnh và can đảm đương đầu với sợ sệt. Xin hãy hùng dũng và bất khuất trước những thất bại. Xin hãy khiêm tốn và dịu dàng khi đắc thắng.

Xin hãy can đảm bỏ đi những hủ tục, giữ những mỹ tục và đừng bao giờ chê bai tập tục của người khác.

Mỗi người trong chúng ta hãy tự hỏi xem chúng ta đã làm gì được cho ta, gia đình và người khác; chứ đừng hỏi người khác đã làm được gì cho ta.

Xin hãy lấy nụ cười để đáp lại những phê bình và chế diễu chua cay.

Xin đừng bắt người phải làm theo ý mình, mà hãy tự hỏi xem mình có làm được theo ý người hay không?

Muốn có được cuộc sống an tỉnh và tâm hồn thanh thản, xin hãy biết tiết chế tham vọng.

Sửa đổi một người bằng cách công kích và khiển trách trước công chúng là chỉ tạo thêm kẻ thù mà thôi.

Nếu ta ôn tồn nhắc nhở người với lòng thành thật muốn cải thiện, thì chẳng những người nghe ta mà người còn muốn làm bạn với ta nữa.

Khi phát biểu ý kiến, xin đừng bao giờ dùng đến những danh từ có thể làm chạm đến tự ái của kẻ khác.

Xin hãy diễn đạt tư tưởng của ta một cách nhã nhặn và lễ độ.

Nổi giận khi người khác nêu ra lỗi mình là hàm hồ, vì biết đâu mình sẽ có một người bạn tốt, hoặc một người thầy trên đường đời.

Nổi nóng, la lối hay rầy rà người khác để che lấp đi những sai sót của mình là trưởng dưỡng sân si.

Phát lộ những bí ẩn thâm kín của người khác là biểu lộ sự hèn hạ và đáng bị khinh rẻ. Xin hãy nói với người, chứ đừng bao giờ nói với ai về người khác.

Quyết định một vấn đề gì khi ta đang bực bội, bị khiêu khích và sân si là chỉ mang lại cho ta những nỗi tiếc về sau này mà thôi.

Xin hãy tập khoan dung, vì khoan dung chẳng những giúp ta thông cảm những phiền não của người khác mà còn giúp ta tránh được những lời chỉ trích có tính cách vạch lá tìm sâu nữa.

Sự lỗi lầm và yếu kém mà ta thấy ở kẻ khác rất có thể là những lỗi lầm và yếu kém của chính ta.

Sân hận di hại chẳng những cho ta mà còn cho người khác nữa. Sân hận dẫn dắt ta vào một khu rừng rậm không có lối đi mang tên là rừng Vô-Minh.

Một lời nói ra chẳng khác nào một mũi tên bắn khỏi nỏ, chẳng bao giờ ta có thể lấy lại được đâu. Xin hãy lựa lời mà nói cho vừa lòng nhau.

Lạc vào rừng sân hận cũng giống như đi trong đêm tối, không còn thấy gì cả.

Cho dầu ta có thông thái đến đâu đi chăng nữa, hễ còn là phàm phu là hãy còn lầm lạc.

Khiêm tốn không bao giờ làm cho ta mất đi bản chất con người, mà trái lại nó luôn tăng thêm phẩm chất cao thượng của ta.

Khi ta nổi sân thì ta là kẻ thù của chính ta, nghĩa là ta đang tự chiến đấu chống ta vậy.

Tâm là người bạn tốt mà cũng là kẻ thù nguy hiểm nhất của ta. Tâm ta có thể là Phật mà cũng có thể là ma vương ác quỷ.

Chỉ có giới, định và tuệ mới giúp ta diệt trừ được tham, sân, si trong tâm ta mà thôi.

Muốn thoát ra khỏi phiền lụy mà kẻ khác gây ra cho ta, trước tiên ta hãy tiêu diệt sự sân hận trong lòng ta đi đã.

Những người ca tụng ta có thể là kẻ thù của ta; trái lại những người chỉ trích ta có thể là thầy của ta.

Lấy oán báo oán chỉ tạo thêm thù. Xin hãy lấy đức từ bi mà báo oán và hãy lấy tâm từ mà rải ra khắp, cho ngay chính kẻ thù ta, thì tự nhiên mọi oán thù đều tiêu tan.

Trước khi giận ai, xin hãy tìm cho ra cái nguyên nhân, vì biết đâu phần lỗi chẳng về ta. Một khi biết được lỗi ấy là của ta, xin hãy mạnh dạn chịu lỗi chớ nên chần chừ.

Muốn được thanh tịnh, xin hãy để cho kẻ khác thanh tịnh.

Hạnh phúc và thanh tịnh là do chính phẩm hạnh cao thượng của bạn tạo ra chứ không phải từ trên trời rơi xuống, hoặc do van vái mà có được.

Muốn sống hòa hợp với người, xin hãy cố gắng tự sửa mình, chứ đừng than phiền và chỉ trích người khác. Tương tự, khi đi ngoài trời nắng, không có cách chi chúng ta có thể làm cho trời hết nắng, vậy chỉ còn một cách là chúng ta hãy che dù. Khi đi ngoài trời mưa thì chúng ta nên mặc áo mưa. Khi vận chuyển ngoài xa lộ đông xe, chúng ta nên sắp xếp thời giờ sao cho cho không bị trễ nãi công việc, vân vân.

Thiên đàng và địa ngục không ở đâu xa, chúng ở ngay trên thế gian này, và chúng do tác dụng của đức hạnh và tội lỗi gây ra.

Giúp cho người khác hành thiện, tức là ta đang giúp ta hành thiện vậy.

Đời là vô thường, vô ngã. Người khẩu Phật tâm xà. Hãy thiền cho tâm bất động. Hãy quên tuế nguyệt, hãy quên ta.

Lễ chùa, dâng hoa cúng Phật, chưa đủ làm cho ta được xứng đáng gọi là Phật tử. Quyết tâm đi theo con đường giải thoát mà Đức Thế Tôn đã vạch ra mới đúng là Phật tử, và đó mới đúng là con đường sáng cho mọi người.

Quy lạy bao nhiêu cũng không bằng nghiêm túc hành trì những nguyên tắc căn bản mà Đức Thế Tôn đã ban truyền.

Đức Phật không cất giữ kiến thức uyên thâm của Ngài cho riêng Ngài và truyền lệnh cho tín đồ phải nhắm mắt tin theo. Ngài không hứa hẹn sẽ đem bất luận ai lên một cảnh trời nào chỉ vì người ấy là tín đồ

của Ngài. Chúng ta có thể tạo ra thiện nghiệp để gặt quả lành và sanh lên cảnh giới chư thiên; hoặc ta có thể tạo ra ác nghiệp để bị đọa vào địa ngục; hoặc ta có thể nương theo những gì mà Đức Thế Tôn đã chỉ dạy để chặt tan bức màn vô minh và tiến tới thanh tịnh.

Ham muốn dục lạc phù du chỉ biến ta thành nô lệ cho vật chất và mù quáng trước thực tại, chỉ khiến cho ta sống mãi trong đêm tối của vô minh và không hiểu biết điều phải lẽ thật. Chỉ có trí tuệ trước vô minh mê muội, dũng cảm trước ươn yếu, nhẫn nhục trước nóng nảy, trầm tĩnh và hiền hòa trước hung dữ mới dắt ta ra khỏi trầm luân khổ hải.

Quy Y Phật, Pháp, Tăng là về nương với ba ngôi Tam Bảo, là con đường sáng đưa ta đến thiện nghiệp, không tạo thêm nghiệp báo và thoát khỏi màn vô minh tăm tối.

Sanh được vào cảnh người là cơ hội hiếm hoi. Xin hãy đừng để cho nghiệp thế gian và nghiệp con người chúng tiếp tục vận chuyển ta xoay vần trong luân hồi.

Lời nói giả dối, đâm thọc, thô lỗ, cộc cằn và nhảm nhí vô ích sẽ đem lại ác nghiệp cho ta.

Hễ sát sanh thì yếu mạng và luôn sống trong sợ sệt. Hễ trộm cắp thì sẽ chịu thiếu thốn nghèo khổ và sống đời đê tiện. Hễ tà dâm thì luôn sống trong thù oán. Hễ sân hận thì xấu xí bệnh hoạn và khuôn mặt sẽ luôn trở nên dễ ghét.

Lòng tà kiến sẽ khiến ta tạo ra ác nghiệp.

Càng tinh tấn bố thí, trì giới và tham thiền thì cuộc sống càng được thông dong tự tại bấy nhiêu.

Củng cố chánh kiến sẽ giúp ta được hạnh phúc và giải thoát.

Tán dương công đức của người là trưởng dưỡng lòng khoan dung của ta.

Đời là vô thường, là khổ, là sanh diệt. Xin hãy tự chế để tránh xa ác nghiệp, thân cận thiện nghiệp và cắt giảm lần cội rễ của luân hồi.

Sân hận, tham ái và si mê là kẻ thù của khoan dung đại độ, từ ái, vô úy và trí tuệ.

Đức Thế Tôn đã dạy: Phật tử tại gia nên gia tăng sự nghiệp bằng những phương tiện chân chính; chứ đừng giả dối, lường gạt, gian lận và bóc lột bất cứ ai.

Hãy dùng tiền của của mình tạo ra cho mình, cho gia đình mình và ngay cả cho những kẻ khổ cùng.

Đời này không có cái gì là Ta mà cũng không có cái gì là của ta cả. Tất cả chỉ đến rồi đi, giống như nước chảy qua cầu hay gió thoảng mây bay, thế thôi.

Không nên vì hoa mà lao thân vào gai, cũng không nên vì gai mà xa lánh hoa.

Khi ta mất một vật gì, cho dầu có buồn rầu thế mấy cũng chưa chắc gì đã tìm lại được. Xin hãy ước mong cho người được vật ấy được vui vẻ, an lành và hạnh phúc.

Trên đời này có tám ngọn gió lớn mà chúng ta phải đương đầu: Hạnh phúc và đau khổ, ca tụng và khiển trách, danh thơm và tiếng xấu, được và thua. Chỉ có một ngôi nhà tâm linh vững chắc mới giúp ta tránh được tám ngọn gió này mà thôi.

Đức Từ Phụ đã dạy: Làm con cái phải trọng ơn sanh thành của cha mẹ. Làm cha mẹ phải nuôi nấng, dạy dỗ con cái, phải khuyên răn con cái lánh xa thói hư tật xấu và dẫn dắt con cái đi trên con đường đạo đức thanh cao trong sạch. Làm học trò phải biết tôn kính thầy. Làm thầy cô phải cởi mở mà nghiêm trang; không nên giữa đám đông mà quở trách học trò. Làm chồng phải thương yêu và tôn trọng vợ, phải bình đẳng, lúc nào cũng trung thành và đối xử diệu hiền với vợ. Làm vợ cũng phải chung thủy, biết phụ giúp chồng trong công việc làm ăn, biết khuyên răn mà giữ thể diện cho chồng, và lúc nào cũng phải biết kính yêu gia đình bên chồng.

Xin hãy cảm ơn ai đó đã gây khó khăn phiền não trên bước đường tu học của ta, vì không có họ ta đâu có cơ hội vàng ngọc để thực hành những đức tánh cao thượng.

Chúng ta đâu cần phải chạy theo danh thơm tiếng tốt. Nếu chúng ta xứng đáng, nó sẽ đến mà không cần tìm. Tuy nhiên, với người biết tu, danh thơm tiếng tốt chỉ là gió thoảng mây bay, hoặc giả như là nước chảy qua cầu mà thôi.

Kẻ thù nghịch sẽ lấy làm thỏa thích khi thấy ta bực bội vì lời nói và chủ đích của họ đã có kết quả. Xin hãy thản nhiên thì lời vu oan sẽ tự nó tan biến vào quên lãng.

Để thấy lỗi người, ta hãy làm như người mù. Để nghe lời chỉ trích người, ta hãy làm như người điếc. Để nói xấu người, ta hãy làm như người câm. Xin hãy đóng bớt những cánh cửa mắt, tai, mũi, lưỡi lại để tâm ta được thanh tịnh hơn.

Xin hãy như sư tử, không run sợ trước thử thách. Xin hãy như hoa sen, gần bùn mà chẳng hôi tanh mùi bùn. Xin hãy như luồng gió để khỏi mắc dính vào màng lưới.

Xin hãy sẵn sàng đón nhận những bùn dơ mà người ta có thể ném mình, thay vì mong đợi người ném hoa. Có như vậy chúng ta sẽ không bị thất vọng.

Xin hãy bình thản khi được khen cũng như lúc bị chê.

Xin hãy làm việc, hãy phục vụ; chứ đừng chỉ mãi lo đến việc thọ hưởng.

Đức Phật vì một đại sự như duyên mà thị hiện ra nơi đời: Nhằm giúp mở bày và chỉ dạy cho chúng sanh cái tri kiến Phật; để từ đó chúng sanh được giác ngộ và thể nhập vào tri kiến Phật.

Chớ làm việc ác, chăm làm việc lành và luôn giữ ý cho trong sạch.

Để có thanh tịnh, xin đừng oán hận ai, đừng bài báng ai và cũng đừng tranh tụng với ai.

Xin hãy đừng chấp, đừng chê, mà hãy hướng dẫn một cách khéo léo.

Đa nghi là mẹ đẻ của thất bại. Nghi pháp thì chẳng học đặng pháp, còn nghi thầy thì sẽ chẳng bao giờ kính thuận thầy.

Nghe pháp chẳng nhằm chán thì giác ngộ được pháp bất khả tư nghi. Nghe pháp nên cung kính, chăm lòng nghe. Chẳng vì chỉ trích, tranh luận mà nghe. Chẳng vì muốn hơn thua mà nghe.

Thà là ta học ít mà hiểu thông được nghĩa lý, còn hơn là học nhiều mà chẳng thông.

Xin hãy làm thầy tâm, chứ đừng để tâm làm thầy ta.

Khổ, không, vô thường, vô ngã, vô đại, vô tiểu, vô sanh, vô diệt, nhứt tướng, vô tướng, pháp tánh, pháp tướng xưa nay vắng lặng, chẳng đến, chẳng đi, chẳng ra, chẳng vào.

Miệng ta chính là cây búa tạ, mỗi ngày nó bằm chém thân ta không biết là bao nhiêu lần. Biết như vậy, xin hãy khép bớt nó lại để vừa yên thân ta mà cũng yên thân người.

Có lòng tin mà không hiểu giáo lý thì vô minh tăng trưởng. Hiểu giáo lý mà không có lòng tin thì dễ sanh tà kiến.

Lòng tin phải là sự kết hợp của từ cái nghe cái thấy và cái suy nghĩ mà tin, thì mới gọi là lòng tin đầy đủ.

Bồ Đề tâm là con đường lớn, là con mắt sáng soi rõ chánh tà, là con suối mát trong sạch gột rửa dơ bẩn và phiền não.

Tâm tạo tác tất cả. Tâm ác thì vương khổ. Tâm thanh tịnh thì tự nhiên an lạc không tìm mà đến.

Nếu ta lấy hận thù mà trả hận thù thì hận thù càng chồng chất. Chỉ có từ bi mới trừ được hận thù.

Nhà lợp không kín ắt phải dột, tâm ta không tu ắt tham dục sẽ lọt vào.

Nếu tâm ta không an định, không am hiểu chánh pháp, không tin tâm kiên cố thì không thể thành tựu được trí tuệ cao siêu.

Nếu tâm ta thanh tịnh, chẳng hoặc loạn, chẳng còn thiện ác, chẳng còn dong ruổi, không là Niết Bàn chứ là gì?

Kẻ thù tác hại kẻ thù, oan gia tác hại oan gia; chẳng bằng cái tác hại của tà tâm.

Tu mà còn giải đãi, thì cũng giống như đêm trường cho kẻ mất ngủ, hoặc giống như đường dài cho kẻ lữ hành kiệt sức vậy.

Ngu mà biết ta ngu, ấy là trí. Ngu mà tự xưng là trí, ấy mới thật là ngu.

Không biết mà oang oác, ấy là cách hành xử của kẻ ngu. Biết mà chịu lắng tai nghe, ấy là cách hành xử của bậc trí.

Kẻ ngu xuẩn thường ham muốn danh tiếng mà chẳng bao giờ được toại nguyện.

Ngàn câu vô nghĩa luộm thuộm, chẳng bằng một chữ có nghĩa.

Thắng ngàn quân địch không bằng tự thắng tâm ta.

Xin hãy làm người lớn, chứ đừng làm con nít lâu năm.

Sống trăm năm mà phá giới buông lung, chẳng bằng sống một ngày mà trì giới và thiền định.

Tâm chứa ác sự, ắt thọ khổ. Tâm chứa thiện sự, ắt thọ lạc.

Nếu ta biết đủ thì ta luôn luôn sung sướng. Nếu ta biết nhịn nhục thì ta luôn được yên thân.

Ở với người tốt giống như vào vườn lan, ở lâu mình cũng thơm lây mà mình không hay. Ở với kẻ xấu như vào nhà xí, ở lâu một hôi, mình cũng thúi mà mình nào có biết.

Hãy lên trăng chứ đừng theo ngón tay chỉ trăng.

Chưa dứt được tham, sân, si thì hãy khoan nói đến giác ngộ.

Chê người, khen mình là trưởng dưỡng bản ngã, ganh tị, hiềm khích và nhỏ nhen.

Được khen, hãy khoan vội mừng, mà hãy xem coi ta có xứng đáng được khen không. Bị chê cũng chớ vội buồn, phải tự xét coi họ chê ta có đúng không.

Tất cả chúng sanh đều có Phật tánh. Chỉ có điều là ta không biết làm sao để tìm về cái Phật tánh ấy mà thôi.

Người biết tu, mỗi khi phạm lỗi là biết lắng nghe và biết sửa. Kể u mê, khi phạm lỗi chẳng những không sửa mà còn qui lỗi cho người khác nữa. Chính đức Thích Tôn Từ Phụ đã dạy: Những người làm lỗi, biết nhận lỗi và sửa lỗi; những người này cùng với bậc Thánh không sai khác.

Người cao thượng thường hay trách mình chớ không bao giờ trách người. Tuy nhiên, người biết tu không trách ai cả.

Giàu sang vinh hèn ở trên cõi đời này tất cả chỉ là ảo ảnh.

Nói hay hơn hay nói.

Đường đời càng đi càng mệt, nẻo đạo càng bước càng thanh tịnh.

Ôi tham ái, dục tình, sân hận và đau khổ, xin hãy để yên cho ta đi vào cõi tịch tịnh của giải thoát.

Thông minh, đừng khinh người. Có sức, đừng hiếp người. Lanh lợi, đừng đối gạt người.

Thà nghèo mà chết trong trong sạch, chớ không tham sanh trong bất chánh.

Khi cha mẹ còn sống phải hết lòng phụng dưỡng. Cha mẹ khuất bóng rồi phải hết lòng bảo vệ thanh danh của người. Tu theo Phật cũng vậy, nói là tu theo Phật mà không hành trì đúng những gì Phật dạy là phỉ báng Phật.

Cha mẹ có làm điều gì lầm lỗi thì phải tìm cách êm đềm dịu dàng mà can ngăn.

Muốn dễ tiến tu thì phải có suy tưởng, quả cảm và trí tuệ.

Thân người khó được. Một khi mất thân này thì muôn kiếp khó tái hồi. Vậy hãy mượn thân giả tạm này mà tiến tu, chớ đừng để thời gian luống qua đi vô ích.

Nếu ta không có tâm niệm trả thù thì làm gì ta có kẻ thù.

Xin hãy vui vẻ giúp người làm việc đạo đức như chính mình làm việc đạo đức vậy.

Xin hãy tùy hỉ công đức, chớ đừng vô duyên không thích kẻ có duyên, không tiền ghét kẻ có tiền cầm tay.

Của bố thí dù nhỏ mà tâm bố thí rộng thì quả báo cũng tựa như núi Tu Di.

Thấy người làm điều thiện, phải phát tâm hoan hỷ. Thấy ai làm việc ác, phải ra sức can ngăn.

Nghê ai ca ngợi mình mà không thay đổi sắc mặt, ấy là người can đảm. Nghe người chê mình mà vẫn giữ được nét thản nhiên, ấy là can đảm.

Pháp bốn pháp vô pháp. Vô pháp, pháp diệt pháp. Là hết tướng, tức là Phật.

Chư Phật đã thị hiện, không một pháp trao cho các ngài, không một lần lấy tâm truyền thọ. Thì tại sao chúng ta cứ mãi lo cầu ngoại mà quên mất đi ta.

Hễ tham thì rơi vào quỷ đói, sân thì rơi vào địa ngục, si thì rơi vào súc sanh.

Nước biển thuận một vị mặn, Phật pháp cũng chỉ thuận một vị giải thoát.

Nhân không thể một mình sanh quả mà phải có sự trợ giúp của nhiều duyên.

Có khi quả báo nhãn tiền, lắm khi quả báo trong nhiều đời sau.

Yên lặng, trong sạch, sáng suốt không mê lầm, dững mãnh, tự tại, thương xót, hy sinh, chân thật, vui vẻ, tốt lành ấy là bản thể của chơn tâm.

Không một việc lành nào mà không làm, không một việc ác nào mà không tránh.

Xin hãy sống tích cực với mình và với đời.

Giải thoát chính là sống hoạt động, yên vui, sung sướng, và tự do hoàn toàn ngay trong đời sống hiện tại.

Tự do đúng nghĩa của nó phải là tự do cả thân lẫn tâm. Thế gian không thể nào giải phóng con người thoát khỏi tham, sân, si; chỉ có Phật pháp nhiệm mầu mới làm được chuyện đó.

Trước khi tu phải có ‘chí muốn thành Phật,’ ‘tự nguyện thành Phật,’ và ‘tự tin mình sẽ thành Phật.’

Tu tại chùa mà tâm vẫn vọng động, thì thà rằng ở nhà mà tu. Như vậy ta không làm phương hại đến người khác.

Trong mọi hoàn cảnh ăn, ở và hành động đều theo lời Phật dạy, ấy là tu.

Nếu ta cứ cho rằng ta bận làm ăn buôn bán, công danh, sự nghiệp mà chưa tu được, thì chừng nào ta mới tu được?

Xin hãy nguyện suốt đời đi theo con đường mà Đức Thế Tôn đã vạch ra. Xin nguyện tránh xa tội lỗi. Xin nguyện làm tất cả những việc lành để được trọn nhân cách con người.

Ôm lòng ái dục cũng giống như cầm đuốc đi ngược gió, không sớm thì muộn rồi ta cũng bị lửa đuốc đốt cháy tay.

Không có tiền của thì người ta khổ, mà có tiền của đầy kho rồi người ta có hết khổ hay không?

Người không có nghĩa thì đừng giao du, vật phi nghĩa thì đừng nên lấy.

Không biết tu tâm sẽ sanh ra hung dữ, rầy rà kiện cáo, rối loạn, gia đình không hạnh phúc, đất nước chiến tranh.

Từ tham dục nảy mầm đau khổ và sợ hãi. Xin hãy cố tu và thoát vòng tham dục thì sẽ không còn đau khổ và sợ hãi nữa.

Lo âu làm cạn khô năng lực và máu huyết ta nhanh hơn là tuổi già.

Không có kẻ thù nào nguy hiểm cho bằng tham dục, đố kỵ và ganh ghét của chính chúng ta.

Những tật xấu mà ta nhìn thấy nơi người khác là phản ảnh bản tánh của chính chúng ta. Vì vậy trước khi nói lỗi người, xin hãy nói ra lỗi của mình.

Xin đừng nên nói cái này của ta, cái kia của ta; mà chỉ nên nói cái này đến với ta, cái kia đến với ta. Như vậy chúng ta sẽ ít nuối tiếc những cái bóng mờ của thời huy hoàng không còn nữa. Từ đó chúng ta sẽ ít khổ hơn.

Hạnh phúc thay cho những ai mưu tìm kế sinh nhai mà không bao giờ làm hại đến người khác.

Lặng thinh cũng bị trách, nói ít cũng bị trách, mà nói nhiều cũng bị trách. Thế mới biết lòng của phàm phu.

Thấy lỗi người thì dễ, nhưng lỗi của chính mình thì quả là khó thấy. Lỗi người thì mình quan sát kỹ lưỡng và tử mỉ, trong khi lỗi của mình thì tự mình che lấp.

Chưa bao giờ và sẽ không bao giờ có một ai hoàn toàn đáng trách hay đáng khen.

Loài dơi không nhìn thấy vào ban ngày, nhưng chúng lại nhìn thấy vào ban đêm. Những ai nóng giận cực độ thì sẽ chẳng nhìn thấy cả ngày lẫn đêm.

Phương pháp tốt nhất để chống lại kẻ thù là hãy mang lòng từ tâm và thương yêu đến cho họ.

Nếu không muốn có kẻ ngoại thù, thì trước hết chúng ta hãy tiêu diệt kẻ thù lớn nhất chính nơi ta.

Xin hãy yêu thương những người ghen ghét ta.

Người say lúc nào cũng chối bỏ lẽ phải, tự hủy trí nhớ và sức lực. Người say là kẻ thù của chính họ, là kẻ trộm trong gia đình cũng như ngoài xã hội. Họ là kẻ ăn xin và là tai ương cho vợ con họ. Họ không là hình ảnh của một con người. Họ tự giết mình bằng cách tự cướp đoạt lấy sức khỏe của chính mình.

Xin hãy để cho thời gian tự nhiên trôi qua. Chúng ta cứ sống, làm việc và dự tính. Lúc cười, lúc khóc, đừng bao giờ ém nhem nguồn tình cảm nơi ta.

Người vô tâm thì lúc nào cũng đổ lỗi cho người khác. Người có một chút tâm thì tự trách mình. Người thật sự có tâm thì sẽ không trách ai cả.

Làm hại người vô tội, ngay lành, trong sạch chẳng khác nào tự mình tung bụi ngược chiều gió. Mình sẽ lãnh đủ trước ai hết.

Chừng nào mà mình còn nhìn người khác như là bằng mình, hơn mình, hoặc kém hơn mình thì chừng ấy tâm ta vẫn còn cố chấp và bất an.

Khi ta ghét ai và ta tìm cách hại họ, ấy là ta đang bị họ sai khiến đấy.

Sống giữa những kẻ thù ta mà ta không thù họ thì quả thật là hạnh phúc vậy.

Sân hận sẽ không bao giờ dập tắt được sân hận. Chỉ có tình thương mới dập tắt được sân hận mà thôi.

Nghịch cảnh và tai ương dạy ta kiên nhẫn và thiện chí. Ấy là những nấc thang đưa ta đến chỗ giải thoát.

Xin hãy nên bày tỏ thiện cảm đối với những kẻ phạm lỗi vì thiếu hiểu biết.

Con người sẽ không bao giờ tìm thấy thỏa mãn, ngay khi họ gồm thâu được cả thế giới. Thế mới thấy cái nô lệ của ta cho dục vọng.

Không có gì xảy ra cho con người mà không có bàn tay của họ góp phần vào.

Bạn không có giày đẹp để mang, còn người cụt chân thì sao?

Khi gặp khó khăn lớn, hãy cố làm cho nó nhỏ đi. Khi gặp khó khăn nhỏ, hãy cố làm cho nó thành không khó.

Xin hãy xa lánh tất cả những hành động tội lỗi, hãy cố gắng trau dồi cuộc sống bằng những hành động tốt và thanh lọc khỏi tâm trí những ý nghĩ bất tịnh.

Nếu ta cứ tin vào tha lực giúp ta vượt qua những sợ hãi, bực dọc, bần khoản, dục vọng thì chúng ta nào khác những đứa trẻ khi đang khóc được mẹ cho ngậm vú da hoặc đưa kẹo vào miệng là nín.

Đời sống là một cuộc săn mồi bất tận. Thú lớn bắt thú nhỏ, người bắt thú, người mạnh hiếp người yếu. Cứ như thế mà tạo ra đau khổ cho nhau.

Ở đời này có ai chịu để cho một người chưa từng quen biết thưởng phạt, tha thứ và cứu rỗi cho mình bao giờ?

Chỉ tin vào tín ngưỡng mà không có kiến thức phân tích, có thể làm cho chúng ta trở thành cuồng tín.

Đức Phật chỉ cho chúng ta cách giải thoát, chứ Ngài không thể nào giải thoát giùm cho ai cả.

Không một ai có thể tạo sự thanh tịnh hay bất tịnh cho ta, ngoại trừ ta.

Chúng ta không thể đạt được hạnh phúc hoặc an lạc khi còn chứa chấp giận hờn, oán ghét, và vị kỷ.

Chân hạnh phúc là cảm giác vĩnh cửu của sự thanh tịnh, thỏa mãn và an tâm.

Chúng ta đang gặt được những gì chúng ta đã gieo trong quá khứ và sẽ gặt những gì chúng ta đang làm.

Khi chúng ta mở mang tâm trí qua thiền định, chúng ta sẽ ngưng những ham muốn của ngũ quan, sự lo âu sẽ giảm; tham dục nóng giận, và ghen ghét cũng sẽ không còn.

Xin hãy can đảm chịu trách nhiệm về hành động của chính mình, hãy chu toàn nhiệm vụ và bổn phận đối với người khác. Ấy là chúng ta đang san bằng phiền não và đau khổ vậy.

Một lời nói cao đẹp mà không có hành động tương xứng theo sau, thì chẳng khác gì hoa đẹp mà không có hương hoặc không kết trái vậy.

Tu là vượt qua bến mê để đến bờ giác. Tự mình phải qua, chứ đâu có thể nào ta đứng ở bờ bên này mà kêu bờ bên kia phải chuyển qua cho ta.

Về nương Phật, Pháp, Tăng không thôi chưa đủ, mà phải nương tựa cho được nơi chính mình.

Có những điều lúc đầu ta cho là đúng thì cuối cùng lại sai, mà có những điều mà lúc đầu ta cho là sai lại trở nên đúng.

Chơn lý không sợ bất cứ một sự thách đố nào, bởi lẽ chơn lý lúc nào cũng đúng.

Lời chỉ trích giống như viên thuốc đắng, nhưng lại trị hết bệnh. Pháp của Phật khó trì bởi như ta lợi ngược dòng, nhưng nó có công dụng giúp ta giải thoát.

Nếu ta đến và đi mà chẳng giúp ích được gì, ví bằng chẳng đến.

Ít nói là không hay nói những lời vô ích.

Xin hãy đừng nói những điều xấu của người, mà xin hãy nói những điều tốt của người.

Ở đời có hai điều trái ngược: Ta thích nghe chuyện xấu của người mà lại thích người nói tốt về mình thì làm gì có lẽ ấy.

Ở đời người ta ganh ghét, thù oán, tị hiềm cũng chỉ vì quyền thế, tước vị, chí hướng và lợi lộc.

Nếu không có đức kiên nhẫn thì không tài nào trị nổi sân si.

Buổi sáng thì rửa về sắc đẹp; buổi trưa thì rửa về sân si; và buổi chiều thì rửa về lòng ích kỷ bỏn sẻn. Đó là một ngày tu trọn vẹn.

Lầm Lỗi mà tội không nặng bằng không chịu nhận lỗi.

Cách báo thù hay hơn hết là không báo thù.

Lầm lỗi mà biết sửa chữa là biết trưởng dưỡng hòa khí giữa mọi người.

Thông minh, tài giỏi mà không ba hoa, ấy mới thật là thông minh tài giỏi.

Tất cả chúng sanh đều có Phật tánh và sẽ thành tựu quả vị Phật nếu chịu khó công phu tu định.

Hành ác thì xuống địa ngục; hành thiện thì lên cõi trời; mà thanh tịnh trong sạch là Niết Bàn.

Ái dục tình thì ích kỷ, độc ác, chấp chặt, là sanh tử luân hồi. Ái chúng sanh là bình đẳng, chơn chánh, là lên đến trí huệ, là toàn giác.

Ái dục tình là tà vạy, vọng động, si mê và vô minh. Ái chúng sanh là hành thiện, là đi đến trí huệ, là đi vào chơn như, là đời đời không thọ khổ.

Trí huệ thì hành thiện, danh sắc thiện, lục nhập thiện, xúc thiện, thọ thiện, ái thiện, thủ thiện, hữu thiện, sanh thiện và tử thiện.

Thấy chơn chánh, nghĩ chơn chánh, nói chơn chánh, làm chơn chánh, sống chơn chánh, siêng năng chơn chánh, niệm chơn chánh, và định chơn chánh là những nấc thang đưa ta đến chỗ tịnh tịch.

Hành thiện là đi tới, hành ác là đi lui, trong sạch là giải thoát.

Sanh ra làm người mà tự mình làm ác, xúi người làm ác, ưa chịu việc làm ác; tội ác không chữa, quả báo không sợ, tới đâu hay đó, sống chết mặc bây thì thà đừng sanh ra chi cho uổng kiếp người.

Mắt thấy sắc không ưa thích, tai nghe tiếng động không ưa thích, mũi ngửi mùi không ưa thích, lưỡi nếm vị không ưa thích, thân xúc chạm không ưa thích, ý đối với các pháp không ưa thích thì đâu cần tu cũng đã là bậc vô thượng rồi.

Đời người thật là như giấc mộng ảo hóa, như giọt sương đầu lá, như ánh điện chớp. Thấy đó rồi mất đó, chấp trước mà làm gì?

Xin hãy kiên cữ các điều ác và hãy chuyên làm các điều lành.

Ta chỉ cần thiên một chút thôi, hoặc về bên thiện, hoặc về bên ác, cũng đủ làm cho mặt biển chân như nổi sóng.

Khi ta có được no mà để cho có kẻ đói lạnh thì ta tu ở chỗ nào? Người có tu mà làm ngơ trước những kẻ đói lạnh thì chắc chắn sẽ đi vào con đường tam đồ ác đạo.

Công phu tu hành, nếu không thành Phật, cũng thành Tiên, thành Thánh. Sống đời phóng túng thì lưu chuyển khổ não trong tam đồ, lục đạo.

Nếu nghe được một câu pháp mà ta chưa từng nghe, thì ta sanh lòng vui mừng còn hơn được châu báu.

Nếu ta hay tin, biết tiêu trừ kiêu mạn, phát tâm liền thấy được Như Lai. Nếu còn dua vạy, tâm chẳng tịnh, ức kiếp tìm cầu khó gặp thay.

Kiêu mạn, si mê, biếng nhác, không tin Phật pháp thì đừng bao giờ nói chuyện giải thoát.

Chẳng u buồn với những thiên tai chướng nghiệp, vì những thiên tai chướng nghiệp ấy là những nấc thang đưa ta đến thanh tịnh và giải thoát.

Xin hãy nghĩ rằng những người mà ta gặp đều giỏi hơn ta, thì lúc ta gần họ, ta sẽ học hỏi được rất nhiều ở họ.

Mình muốn ai cư xử với mình ra sao, thì trước hết mình phải cư xử với họ như thế ấy.

Ai cũng cho là mình tài giỏi và quan trọng hơn người, sự thật chỉ là những tưởng tượng trong tâm ta mà thôi.

Có khi một nụ cười chỉ nở ra trong khoảnh khắc, nhưng người nhận nó sẽ nhớ suốt đời.

Nụ cười là liều thuốc bổ cho kẻ mệt nhọc, là bình minh cho kẻ ngã lòng, là nắng xuân cho kẻ buồn rầu và là thứ thuốc mầu nhiệm để chữa lo âu phiền não. Vậy mà nụ cười lại không phải mất tiền để mua. Tại sao ta không để sẵn thật nhiều nụ cười bên ta?

Đời này không nên phung phí bất cứ thứ gì, ngoại trừ lòng nhưn đạo và nụ cười. Vì lòng nhưn đạo và nụ cười nó chan hòa trong lòng người biết tu. Hai thứ ấy không thể mua được, không thể xin được, không thể mượn được, mà cũng không thể ăn cắp được. Tuy nhiên, hai thứ ấy chỉ có được từ cái tâm từ mà thôi.

Nếu muốn người khác trốn tránh, chế giễu và khinh ghét ta, thì lúc họp mặt ta đừng bao giờ lắng nghe họ nói, mà chỉ nói hoài những điều mà ta muốn nói.

Kẻ nào chỉ nói về mình mà không lắng nghe người là những kẻ thiếu giáo dục.

Muốn được thiện cảm của người thì hãy nói với người ấy về sở thích và hoài bão của họ.

Muốn được người thân thiện thì phải luôn luôn làm cho người khác thấy sự quan trọng của họ.

Khi mới gặp tai nạn ta rụng rời, tưởng chừng như trời long đất lở; rồi bình tĩnh lại ta tự an ủi ‘tản tài tiêu tai,’ rồi lại an lòng với định mệnh, rồi chúng ta cũng sẽ trở lại trạng thái bình thường. Nếu ta biết được luật vô thường của đạo Phật, thì tâm ta lúc nào cũng ở trạng thái bình thường.

Xin hãy ngừng đầu lên hít thở không khí trong lành và ánh sáng mặt trời, hãy mỉm cười với mọi người thân và siết tay người quen biết. Đời là vô thường, xin đừng để phí thì giờ nghĩ đến kẻ thù.

Xin hãy ngừng đầu lên trong can đảm, trung chính và vui vẻ; vì nếu trong mỗi cái kén đều có một con bướm chưa nở, thì trong mỗi chúng ta đều có Phật tính, chỉ đợi dịp phát huy mà thôi.

Nếu ngày nào mà ta không có ý định mỉm cười, thì đừng nên bước ra khỏi nhà ngày hôm ấy.

Một nụ cười không mất vốn, nó chẳng những không làm nghèo người phát ra, mà còn làm giàu người nhận nó.

Xin hãy cho người cái mà người thích, đừng cho người cái mà ta thích.

Ai biết đặt mình vào địa vị người khác, hiểu được tư tưởng và ý định của người, thì không lo gì không thành công.

Xin hãy quên mình và thương người thì cho dù ta muốn có kẻ thù cũng không có được.

Ai không quan tâm tới người khác, chẳng những sẽ gặp khó khăn thất bại trong đời, mà còn là người tai hại nhất cho những người chung quanh.

Xin hãy ngưỡng mộ người, vì ai trong chúng ta cũng đều đáng được ngưỡng mộ.

Thói thường chúng ta thích được người chú trọng, chứ ít khi ta chú trọng đến người. Xin hãy chú trọng đến người khác hơn một chút nữa.

Hạnh phúc ta không do ngoại vật mang tới mà là ở tự tâm ta phát khởi.

Không có chi tốt, mà cũng không có chi xấu; tốt xấu đều là do tưởng tượng mà có.

Chân mình cũng lắm mê mê, lại cầm bó đuốc mà vê chân người.

Xin đừng bao giờ cho là người dở hơn ta, và luôn nhớ rằng tài ta chỉ là hạt cát trong sa mạc, hoặc chỉ là một giọt nước trong đại dương mà thôi.

Xin hãy đừng gièm pha ganh ghét, mà hãy giúp đỡ thương yêu lẫn nhau.

Mục đích của Đức Thế Tôn không phải chỉ để dạy cho ta biết không thôi mà còn muốn ta phải hành trì nữa.

Cho dù cho ta có là ma vương ác quỷ đến đâu đi nữa, thì trái tim ta vẫn có những giây phút thương người và không muốn làm hại một ai hết. Biết như vậy, xin đừng hàm hồ kết luận về ai chỉ vì một hành động của họ.

Xin hãy đừng phán xét gì ở người nếu ta chưa phán xét ta.

Suy xét người theo lập trường của mình là chỉ gánh lấy thất bại. Xin hãy phối hợp lập trường của cả mình lẫn người.

Xin đừng nói mãi với người cái mình muốn, xin hãy nói cái mà người muốn.

Thô lỗ chỉ đi với người ngu xuẩn mà thôi.

Chỉ trích giống như một ngòi lửa, mà cái ngã chấp của con người là một kho thuốc súng. Gặp nhau tất bùng nổ, tai hại vô cùng.

Muốn xét sự độ lượng của ai, nên coi cách hành xử của họ đối với kẻ ăn người ở của họ, chứ đừng xem cách họ đối xử với người trên cơ họ.

Ai cũng muốn được nghe một lời khen hoặc chê chân thành, nhưng ít khi ta được cái đó lắm.

Không ai ở đời này mà không nhờ cậy đến người khác.

Nếu ta không muốn người khác làm cho ta đau khổ và phiền não, thì xin hãy đừng gây đau khổ và phiền não cho kẻ khác.

Khen người là biểu lộ lòng khoan dung đại độ của ta. Nịnh người là một hành vi đê tiện, nó biểu lộ sự gian trá của mình để làm vừa lòng người.

Cây ngả theo chiều gió. Cứ nhìn hành động hiện tại của ta là ta biết ta sẽ đi về đâu trong tương lai. Có một cách làm cho cây không ngả là dùng phương tiện chống đỡ. Có một cách để đi về nơi mà ta muốn đến, ấy là về nương nơi Tam Bảo và quyết tâm tu trì những lời dạy của Đức Thế Tôn.

Áo dù dơ bẩn thâm căn, đem ngâm giặt trong chốc lát là sạch. Người dù làm ác đến đâu, đến lúc sắp lâm chung mà biết hướng thiện, thì tội báo cũng sẽ vơi đi.

Tâm ta trong sạch và ngay thẳng thì ở đâu ta cũng không hổ thẹn, ở đâu ta cũng được người kính trọng.

Luyện thép để bỏ chất rỉ sét cho thép được tốt. Học đạo thì bỏ tâm nhơ bẩn để cho tâm ta được trong sạch và thanh tịnh.

Thói thường ta không khuất phục nổi ý mình mà lại muốn đi dạy người khác khuất phục ý của họ.

Lời nói mà không mang lại lợi lạc cho người, cho dù nói chơi cũng không nói.

Chẳng nghe nói nghe, chẳng thấy nói thấy; ấy là nói lời dữ cho người tranh cãi; nói thêm để hại người thì cho dù ta có tu đến ba a tăng kỳ kiếp ta cũng vẫn là quỷ.

Lời nói thật ngữ là chẳng nói dối, chẳng nói nhiều. Lúc nào ta cũng giữ gìn lời nói và chẳng nên nói lời thô lỗ.

Khen kẻ ác, được kẻ ác khen lại; hai bên đều là ác.

Ưu dùng miệng đấu nhau, về sau đôi bên đều không yên.

Chẳng tự cao, chẳng tăng bốc người, chẳng khen ngợi mình, chẳng khen ngợi người. Chẳng thiện, chẳng ác. Không giải thoát chứ là gì?

Lúc tu chúng ta là những người lái xe; xe có ngừng hay không là do ta.

Chỉ trích chỉ vô ích mà còn nguy hiểm vì nó làm thương tổn lòng tự ái của người và gây ra oán thù.

Kẻ làm quấy oán trách đủ mọi người, mà chẳng bao giờ oán trách mình.

Lạy Đức Thế Tôn ngàn triệu lạy, chẳng bằng thực hành rốt ráo lời dạy của Ngài.

Còn chần chờ gì? Phật là Đạo Sư tối thượng, pháp của Phật là đuốc sáng, và chư Tăng là những chỉ đạo viên tuyệt vời.

Khi nhìn một cái bông mới nở; người không tu thì khen hoa đẹp và muốn được một cái để ngắm; người mới tu thì nghĩ rằng hoa kia rồi sẽ tàn úa, rơi rụng, giống như chúng ta rồi sẽ già nua bệnh hoạn; kẻ tu lâu hơn thì nhìn hoa thản nhiên và tự tại.

Hãy luôn mỉm cười với ta, với người. Cầu cho tất cả chúng sanh đều an vui và đừng bao giờ rơi vào ác đạo.

II.

Người biết tu là người biết nhường nhịn và không phiến giận.

Người biết tu là người không nói hành nói tỏi ai.

Người biết tu là người nhìn mình chứ không nhìn người.

Người biết tu là người không để cho tâm mình buông lung, mà phải biết dùng giới luật để buộc nó lại.

Người biết tu là người cố gắng làm những điều lành và lánh xa những điều ác.

Người biết tu là người không vướng mắc thị phi.

Người biết tu là người giữ gìn từng lời ăn tiếng nói.

Người biết tu là người cầu học cho được cái trí huệ của Phật; phải tham thiền nhập định, chứ không mải mê sự vui khổ ngoài đời.

Người biết tu là người không mê tín. Mê tín sẽ không bao giờ thấu đáo được chân lý. Mê tín sẽ không bao giờ hiểu được lời Phật dạy, hoặc hiểu sai lệch đi.

Người biết tu là người luôn biết tìm đến với chân lý.

Người biết tu là người tin và làm theo Phật chứ không phải mãi theo hủu Ngài.

Ai cũng tu được, vì hết thảy chúng sanh đều có Phật tánh. Nếu tu y như Phật thì sẽ thành Phật.

Người biết tu là người bỏ đi cái cảnh giả của cuộc đời với bao nhiêu đau khổ, phiền não để đi vào cái cảnh chân thật của thanh tịnh.

Người biết tu là người không còn tham tương tranh lợi lạc.

Người biết tu là người biết xóa bỏ mọi hiểm khích, giận hờn và tham vọng.

Người biết tu là người nhìn vinh hoa phú quý như bọt bèo.

Người biết tu là người nhìn lợi danh và uy quyền như ánh điện chớp; chúng đến rồi đi trong khoảnh khắc.

Người biết tu là người chẳng màng đến công danh, sắc đẹp và tiền tài.

Người biết tu là người không bao giờ thay đổi, dù vui khổ, dù tiền tài, dù danh lợi.

Người biết tu là người không hãm hại ai.

Người biết tu là người biết quan sát lòng mình.

Người biết tu là người không nói chuyện thị phi của người.

Người biết tu là người luôn nhớ rằng tạo ác nghiệp thì phải lãnh ác báo.

Người biết tu là người luôn hiểu rằng đời là biển khổ; muốn sống trong cái biển ấy mà đừng khổ thì trước tiên phải nghe theo những gì mà Đức Từ Phụ đã dạy để diệt cái khổ đi đã.

Người biết tu là người luôn biết hậu quả của chuyện mình làm.

Người biết tu là người thà nghèo, chứ không làm giàu trong bất chánh.

Cái báo thù hay nhứt của người biết tu là không bao giờ báo thù.

Người biết tu là người biết nuôi dưỡng lòng Từ Bi nơi ta.

Người biết tu là người xem vinh hoa phú quý như gió thoảng mây bay; xem cuộc đời như ánh điện chớp.

Người biết tu là người biết sống hòa hiệp với mọi người chứ không mạnh được yếu thua.

Người biết tu là người biết luật vô thường nó chẳng thiên vị một ai.

Người biết tu là người biết hoa sớm nở tối tàn; đời người mới trẻ đó rồi già đó, có khác gì nụ hoa kia đâu.

Người biết tu là người không lằm chập để gây thêm chướng nghiệp.

Người biết tu là người biết rằng tất cả sự việc trên đời này đều giống như sương mai trên đầu cỏ; ánh ban mai vừa ló dạng thì nó cũng tan biến theo.

Người biết tu là người biết cuộc đời là giả tạm, là sinh tử luân hồi.

Người biết tu là người biết không ngọn lửa nào bằng ngọn lửa tham ái; không phiền não nào bằng sân hận; không khổ đau nào bằng ngũ uẩn; không nguy hại nào bằng dục tình; và không ngu dại nào bằng si mê.

Người biết tu là người biết bỏ qua đi những gì đã qua và không bận tâm lo cho chuyện gì chưa tới.

Người biết tu là người chẳng màng việc hơn việc thua.

Hề mình còn nghĩ tới danh lợi là mình chưa tu.

Người biết tu là người biết giữ cho tâm bình thường trước mọi dao động.

Người biết tu là người không còn màng đến nhục, vinh nữa.

Người biết tu là người luôn biết sự nguy hiểm của đồng tiền; đồng tiền làm thế gian thay đen làm trắng; trắng hóa xiên; trí hóa ngu...

Người biết tu là người biết giữ cho tâm mình đừng nóng giận; biết lựa lời mà nói cho vừa lòng nhau; biết dòm ngó mình chứ không dòm ngó người; biết an phận thủ thường; biết đủ; biết khiêm tốn khi đắc thắng; biết nhập gia tùy tục chứ không khư khư giữ lấy tục mình.

Người biết tu là người biết bớt ham, bớt lo, bớt hung dữ, bớt tranh tụng.

Người biết tu là người biết nói cái gì đáng nói, và không nói cái gì không đáng nói; biết những gì đáng biết, và không biết những gì không đáng biết.

Người biết tu là người biết thì nói biết; không biết thì nói không biết.

Người biết tu là người biết chịu trách nhiệm những gì mình đã làm, sắp làm, và cũng chịu trách nhiệm những gì mình đã sai người khác làm, hoặc những gì mình cản không cho người khác làm.

Người biết tu là người biết tự răn mình về sắc đẹp, dục tình, nóng giận, si mê, lòng ích kỷ và bỗn sển.

Người biết tu là người không hứa bậy; không tin bậy; không nghe bậy và cũng không làm bậy.

Người biết tu là người biết rằng ngã mạn, cống cao, gian tham, ái nhiễm và ý lại là những liều thuốc độc.

Người biết tu là người biết bố thí, trì giới, nhẫn nhục, tinh tiến, thiền định và trí huệ là con đường đưa ta đến giác ngộ và giải thoát.

Người biết tu là người biết tự xử án lấy mình.

Người biết tu là người có tâm bình đẳng khi bố thí; không bao giờ hỏi tại sao người cầu giúp đỡ; không có ý lợi dụng kẻ được bố thí; không bố thí rồi sung sướng mà tự khen ngợi lấy; không chỉ nói suông mà chẳng cho gì cả; không cho rồi ác khẩu mắng chửi; không cho rồi sanh lòng nghi; không cho rồi đem lòng tiếc; không cho rồi cầu được đền đáp.

Người biết tu sẽ mỉm cười trước những lời vu cáo; coi chúng như dọc đường gió bụi.

Người biết tu là người biết làm con người khó được vẹn toàn; có khi ta hơn người, nhưng lắm khi người hơn ta.

Người biết tu là người biết mình đang sửa tánh trau tâm.

Người biết tu là người không cần thấy tật xấu của người, mà phải mau lo diệt tội lỗi của mình.

Người biết tu là người luôn biết vạn vật vô thường mãi tụ tan; hoa thì sớm nở tối tàn; đời người thì nhanh như ánh điện chớp.

Người biết tu là người luôn biết nhiều tội lỗi gây ra bởi tiền tài và danh vọng.

Người biết tu là người không nịnh bợ ai; không tâng bốc ai; không kiêu căng mà cũng không khinh khi ai.

Người biết tu là người luôn nhớ rằng người nào giữ của bo bo mà không bố thí cho kẻ nghèo, thì chỉ là hạng người làm nô lệ cho vật chất và tội mọi cho đồng tiền.

Người biết tu là người luôn thích làm điều lành, vì tuy phúc chưa tới mà họa đã đi xa.

Người biết tu là người luôn soi gương lòng; hễ thấy có dơ bẩn thì lau rửa ngay.

Người biết tu là người luôn mang ơn những ai chỉ trích lỗi lầm của mình.

Lúc chưa tu như thuyền xuôi gió đi vào địa ngục; lúc tu rồi như thuyền chèo ngược gió đi về đất Phật, tuy có chậm nhưng đi đúng đường.

Người biết tu là người lúc nào cũng có cái tâm rộng để tha thứ; cái tâm trong sạch để cầu học; cái tâm bình đẳng để luận bàn; và cái tâm định tĩnh để đi đến giác ngộ.

Người tu như vàng đem bỏ vào lửa; nếu là vàng thiệt thì không sợ gì lửa đốt cháy tan.

Người biết tu là người là người biết rõ con người sanh ra với tiếng khóc nhưng sẽ đi vào cõi tịnh tịch với tiếng cười.

Người biết tu là người luôn biết rằng nếu trách người mà trách vô lý là mình điên; giận người mà giận vô cớ là tự mình làm khổ lấy mình.

Người biết tu là người lúc nào cũng biết rằng cho dù suốt đời làm lành cũng chưa đủ; mà phải cột chặt cái tâm mình lại, đừng cho nó tiếp tục rong ruổi nữa.

Người biết tu là người làm ơn chớ nhớ, thọ ơn chớ quên.

Người biết tu là người luôn nhớ rằng nếu mình còn được nhiều người yêu thích là mình sẽ còn bị kẹt vào một cái thế rất khổ.

Người biết tu là người luôn hiểu rằng cho dù ăn ở hiền lành mà lắm khi thọ nạn; ấy là nghiệp trước còn mang. Hiểu như vậy để đừng trách ai mà vương thêm nghiệp mới.

Người biết tu là người thấy người giỏi không ganh; thấy người dở không khinh.

Người biết tu là người khi làm việc thiện không sợ thất bại; nói việc thiện không sợ bị chê cười; ở không sợ không vừa lòng; và đi không sợ không đến chốn.

Người biết tu là người muốn sống không sát hại; muốn an ổn không gian tham trộm cướp; muốn sung sướng thì đừng làm khổ ai.

Người biết tu là người thường tìm hỏi xem người nói như vậy có nghĩa gì, chứ không kết luận hàm hồ.

Người biết tu là người không cầu được nổi trên mặt nước, hoặc bay được trên không; vì như vậy có hơn chi cọng rác hay con ruồi, có ích gì cho ai đâu, mà có khi còn có hại.

Người biết tu là người luôn mở rộng tình thương đến cho muôn loài và chế ngự được tâm mình.

Người biết tu là người luôn biết rằng thường nghe những câu trái tai, thường gặp những chuyện gai mắt; ấy chỉ là cơ hội mài giũa cái tâm mình mà thôi.

Người biết tu là người luôn biết rằng cái khổ của con người không phải là ở sự nghèo đói, nghịch cảnh, hoặc chết chóc; mà là không hiểu được nguyên nhân của cái khổ và không biết sanh ra để làm gì.

Người biết tu là người thường làm những gì mình đã khuyên bảo kẻ khác.

Người biết tu là người biết làm điều lợi và biết trừ điều hại.

Người biết tu là người nghe chớ sửa không dừng lại để nghe.

Người biết tu là người biết rằng tham dục nấy mầm đau khổ và sợ hãi.

Người biết tu là người luôn nghĩ phải làm một điều gì đó có lợi cho người khác.

Người biết tu là người biết giữ cho tâm mình lúc nào cũng chỉ có một tư tưởng xứng đáng; hề vọng niệm chen vào là phải loại nó ngay.

Người biết tu là người chấp nhận không vị kỷ, mà vị tha.

Người biết tu là người luôn biết rằng kẻ thù làm hại ta nhất là sự tham dục, lòng đố kỵ và ganh ghét trong ta.

Người biết tu là người luôn thương tưởng đến những người bất hạnh.

Người biết tu là người luôn biết rằng chuyện gì rồi cũng sẽ qua đi; thời gian sẽ chữa lành tất cả các vết thương.

Người biết tu là người không bao giờ dùng lời lẽ thô lỗ và thiếu nhã nhặn để sỉ vả hay bắt bẻ ai.

Người biết tu là người không bao giờ tìm cách chống chế cho những lỗi lầm mà mình đã tạo ra.

Người biết tu là người biết can đảm đương đầu với những chỉ trích.

Người biết tu là người biết rằng những tật xấu mà ta nhìn thấy ở người khác là phản ảnh những tật xấu của chính bản thân ta.

Người biết tu là người biết rằng trên đời này không có cái gì là của ta cả; chẳng qua chúng đến với ta trong khoảnh khắc rồi chúng lại đi.

Người biết tu là người chẳng bao giờ hối tiếc cái bóng mờ của dĩ vãng.

Người biết tu là người biết rằng thiện và ác nghiệp sẽ theo ta qua bên kia đáy mồ và sự luân hồi sanh tử của ta.

Người biết tu là người biết mưu cầu hạnh phúc cho mình mà không làm gì phương hại đến kẻ khác.

Người biết tu là người biết rằng của cải vật chất chỉ xây dựng được căn nhà cho ta tạm trú, chứ không xây dựng được ta.

Người biết tu là người biết thanh lọc những ý nghĩ bất tịnh trong tâm ta.

Người biết tu là người biết rằng trong tương lai ta sẽ phải nhận lãnh tất cả những gì mà ta đang tạo tác trong hiện tại.

Người biết tu là người không cầu đợi Niết Bàn ở đời sau mà hưởng Niết Bàn ở ngay trong đời này.

Người biết tu là người biết rằng hạnh phúc không bao giờ đi đôi với giận hờn, oán ghét, vị kỷ và những tư tưởng sai lầm.

Người biết tu là người không bao giờ trách ai; mà biết rằng đau khổ hay hạnh phúc là do chính ta tạo nên nếu không ở đời này thì cũng ở đời quá khứ.

Người biết tu là người biết rằng một khi tâm trí con người được rèn luyện, nó sẽ chẳng những có ích cho người đó, mà còn có ích cho mọi người chung quanh.

Người biết tu là người biết tự tin nơi chính mình, chứ không ngồi chờ sung rụng.

Người biết tu là người không bao giờ tin tưởng mù quáng ở bất cứ ai.

Người biết tu là người biết triển khai kỷ luật nơi chính mình; biết dùng lòng từ bi và trí huệ để chấm dứt mọi đau khổ và sợ hãi.

Người biết tu là người biết rằng ta phải tự giác ngộ và giải thoát, chứ không ai giác ngộ và giải thoát giùm ta.

Người biết tu là người biết rằng tin theo tha lực là chỉ đưa đến sự ỷ lại, sợ hãi và dị đoan mà thôi.

Người biết tu là người biết rằng thiện nghiệp như những hương thơm; ta không thể nào rót nó vào người khác mà không vương vài giọt trên người ta.

Người biết tu là người biết rằng bộ đồ mà ta đang mặc chỉ tô điểm cái thân xác ta, chứ nó không làm cho ta đẹp.

Người biết tu là người biết rằng chỉ có phẩm hạnh mới làm cho ta đẹp mà thôi.

Người biết tu là người không màng đến sự biết ơn của kẻ khác, nó như những đóa hồng đầy gai thối.

Người biết tu là người không kể đến sự bội ơn của người, nó như là loài cỏ dại bên đường.

Người biết tu là người luôn biết giá trị của lòng Từ Bi Hỉ Xả, thành thật và siêng năng lúc nào cũng là những phẩm hạnh cao đẹp ở bất cứ đâu.

Người biết tu là người biết làm những điều lành mạnh và loại bỏ những điều xấu ác có hại cho người.

Người biết tu là người không phê phán người, mà là phê phán mình.

Người biết tu là người biết rằng dòm ngó lỗi người chỉ nuôi dưỡng lòng ngã mạn và tật xấu dơ bẩn nơi ta mà thôi.

Người biết tu là người biết rằng phàm phu khó chiều; không nói cũng chê; nói ít cũng chê; mà nói nhiều cũng chê.

Người biết tu là người không chạy theo những thú vui của phàm phu.

Người biết tu là người biết rằng có lỗi mà biết để sửa, để tránh tái phạm; ấy là nhờ được gốc rễ của tội lỗi.

Người biết tu là người chẳng bao giờ nói dối, nói lừa hai chiều, nói lời thù dật; hoặc giận dữ hay tà kiến.

Người biết tu là người thường biết rằng trên đời này không ai đối gạt ta; mà chỉ có chính mắt, tai, mũi, lưỡi của ta đối gạt ta thôi.

Người biết tu là người biết rằng những lỗi lầm tệ hại của mình có thể tránh được pháp luật và người khác, chứ không tránh được chính mình.

Người biết tu là người luôn biết rằng một niệm khởi sân, tức thì muôn ngàn cửa chương ngại sẽ mở ra đón mình.

Người biết tu là người luôn biết dụng công thiền định để cột kèm cái ý mã tâm viên của ta lại.

Người biết tu là người luôn biết rằng ngã mạn, ý lại, gian tham, tội lỗi, thù hiềm, ganh tị chỉ là những cửa đưa ta vào địa ngục mà thôi.

Người biết tu là người biết xem người như xem mộc; đừng vì một chỗ nứt nhỏ mà bỏ cả cây; đừng vì một việc xấu của người mà bỏ người.

Người biết tu là người luôn biết rằng hễ ghét người thì tâm ta hư, mà thương người thì tâm ta tốt.

Người biết tu là người biết rằng càng mưu sâu kế độc thì càng nhiều tai họa rình chờ.

Tu mà chưa có đủ đức để độ người thì nên xa lánh những kẻ đàng điếm, hút xách, cờ bạc, gian ác, bất hiếu, phản phúc và bội tín; họ dữ dằn còn hơn loài rắn độc.

Người biết tu là người biết mình đang học theo Phật, một đấng Giác Ngộ hoàn toàn.

Người biết tu là người luôn biết nguyên nhân của cái khổ là tham ái để trì chí đi theo con đường của Đức Thế Tôn là chấm dứt tham ái mà thoát khổ.

Người biết tu là người không chỉ sùng bái Phật mà còn phải thực hành rốt ráo lời dạy của Phật.

Người biết tu là người lúc nào cũng phải lấy giáo pháp làm thầy như lời Đức Từ Phụ đã dạy.

Người biết tu là người lúc nào cũng thỉnh Phật trụ thế.

Người biết tu là người lúc nào cũng mang trong người đầy đủ Tam Qui Ngũ Giới.

Người biết tu là người lạy Phật chứ không lạy tượng. Nếu lòng ta thành, ta có thể lạy Phật mà không cần tượng.

Người biết tu là người luôn nhớ rằng Tâm dẫn đầu, Tâm làm chủ, Tâm tạo tác tất cả. Tâm ô nhiễm là khổ; Tâm thanh tịnh là Niết Bàn.

Người biết tu là người luôn biết rằng không ai lăng mạ và đánh đập mình cả; chỉ có sự lăng mạ và đánh đập. Nó đến rồi đi như những nợ nần phải trả.

Người biết tu là người luôn biết rằng chúng ta như những ngọn nến cháy dở; không nhứt thiết phải hết nến mới tắt; mà ngọn gió nhỏ cũng có thể làm tắt nến. Biết như vậy để thu xếp thời giờ mà tu.

Người chân tu luôn luôn thành thật khắc kỷ.

Người biết tu là người luôn biết rằng cứ tiếp tục phạm lỗi để tiếp tục ăn năn là tự làm chết mòn mình. Cứ than buồn và thất vọng mãi là tự đang đọa mình vào cảnh khổ.

Tụng kinh nhiều mà buông lung không hành trì thì chẳng khác chi người chăn bò cho người; chỉ ngày ngày đếm bò chứ chẳng bao giờ làm chủ bò.

Ít tụng kinh mà sống với Phật pháp thì vẫn hưởng phần lợi lạc của giải thoát.

Người biết tu là người luôn nhớ rằng sống mà buông lung thì không khác gì thầy ma biết đi.

Người biết tu là người không tẩm vào mình một thứ dầu thơm nào, ngoại trừ hương thơm đức hạnh.

Người biết tu là người luôn nhớ rằng nói điều lành mà làm ác thì ví bằng chẳng nói.

Người biết tu là người mưu sanh không làm hại đến người như ong đi hút mật mà chẳng làm tổn hại đến hoa.

Người biết tu là người cho dầu có ở giữa chốn phần hoa đô hội mà tâm chẳng buông lung, luôn an trú trong chánh trí như hoa sen vượt lên từ trong bùn nhơ mà thanh khiết ngạt ngào.

Người biết tu là người luôn biết rằng chính ta còn không có thiệt hướng hồ chi tiền tài và danh vọng.

Người biết tu là người luôn nhớ rằng ác nghiệp mãi đeo đuổi ta như lửa ngùn giữa tro than.

Người biết tu là người luôn được người lành kính yêu, nhưng luôn bị kẻ dữ ghét bỏ vì người tu luôn khuyên người làm thiện, những điều mà kẻ dữ không muốn.

Người biết tu là người sẽ không vị tình những ai làm điều sai quấy.

Người biết tu là người không mong cầu thành công bằng những phương tiện bất chánh.

Người biết tu là người không chỉ đến chùa lạy Phật, mà là đến chùa để học cho bằng được con đường giải thoát của Phật.

Người biết tu là người luôn biết rằng ta vẫn còn là phàm phu và ta đang sửa đổi những xấu xa thành hay tốt.

Người biết tu là người không cầu được ai cho phước hoặc bình an, mà cầu tự mình tiến tu.

Người biết tu là người luôn biết rằng tin như quả là chánh tín và tin mọi sự vật được tạo bởi như duyên là chuyện khoa học.

Người biết tu là người luôn thấy rằng mê tín là lòng tin mù quáng không thấy lẽ thật. Mê tín sẽ đưa ta đến chỗ hể cầu mà toại nguyện thì tin; mà cầu không toại nguyện thì bỏ đạo.

Người biết tu là người biết rằng công danh phú quý là tuồng ảo ảnh; còn tiền bạc càng thu nhiều thì càng khổ nhiều.

Người biết tu là người không buồn ai; không ghét ai; không trọng ai, không khinh ai; mà cũng không ái dục một ai.

Người biết tu là người biết rằng Phật hay ma đều do ta mà ra cả.

Người biết tu là người biết gốc của cái khổ là tham ái và si mê.

Người biết tu là người luôn biết rằng nghèo vật chất không bằng nghèo đức hạnh.

Người biết tu là người không bao giờ xao lãng giới, định, huệ; mà chỉ xao lãng tham, sân, si.

Người biết tu là người lúc nào cũng kiên nhẫn, ôn hòa. Lúc nào cũng thương mến người và vật.

Người biết tu là người lúc giàu, lúc nghèo, lúc sang, lúc hèn, lúc ốm, lúc mạnh, lúc trẻ, lúc già cũng thế, trước sau không đời đổi.

Người biết tu là người luôn biết rằng lợi tha và lợi dụng là hai nghĩa hoàn toàn khác nhau.

Người biết tu là người thường nhớ câu không vay, không trả.

Người biết tu là người là biết phải thương muôn loài chứ không để chúng sanh nào phải hy sinh cho ngon miệng ta.

Người biết tu là người luôn hiểu rõ là lúc nào tâm ta cũng tạo cảnh chứ không để cảnh tạo tâm.

Người biết tu là người bố thí phải do tâm đại bi và lòng đại nguyện. Dám hy sinh tánh mạng và tài sản mà bố thí; lúc nào cũng cho; chỗ nào cũng cho. Ấy là sự bố thí của kẻ giác ngộ.

Người biết tu là người luôn biết rằng mắt tai mũi lưỡi là những mối lái đưa giặc vào đoạt cửa châu báu nhà mình.

Người biết tu là người luôn nhớ rằng cái tâm nó lạnh lẽ, khó mà nắm bắt và điều phục nó lắm.

Người biết tu là người nên nhớ rằng trong bất cứ cuộc cãi vã nào, cả hai đều là người thua cuộc.

Người biết tu là người luôn nhớ rằng ngu si tham đắm sắc dục cũng giống như dòi bọ nằm trong đồng phần, cứ tưởng phần ngon.

Người biết tu là người luôn nhớ rằng đời người như ánh điện chớp, nhưng Đức Thế Tôn đã nhờ cái ánh điện chớp ấy mà đắc quả Như Lai; thì ta cũng quyết đi vào cõi tịnh tịch bằng ánh điện chớp như Ngài. Biết đâu ta đã tu được hai a tăng kỳ kiếp chín chín chín rồi; bây giờ chỉ cần một ánh điện chớp nữa là xong ngay.

Người biết tu là người luôn nhớ rằng bất cứ người nào mà ta gặp cũng đều có cái gì đó hơn ta. Biết như vậy ta sẽ luôn học hỏi được thêm nhiều điều hay trong lẽ đạo.

Người biết tu là người nên luôn nhớ rằng người sống nhiều là người không để thời gian luống qua vô ích chứ không phải là người nhiều tuổi.

Người biết tu là người phải luôn nhớ rằng địa vị cao nhiều người ganh; quyền thế lớn nhiều người ghét; chí hướng to lắm kẻ thù; lợi lộc nhiều lắm kẻ oán.

Người biết tu là người quyết không bao giờ mắc phải những chứng bệnh khinh lớn, tự mãn và thụ hưởng.

Người biết tu là người luôn nhớ sanh, già, bệnh, chết là khổ; ái biệt ly là khổ; oán tắng hội là khổ; sân là khổ; si là khổ...Nghĩa là cái gì của phàm phu là khổ. Chỉ có cõi tịnh tịch giải thoát mới là niềm an vui vĩnh hằng.

Người biết tu là người lúc nào cũng nên nhớ rằng mình đang tập xa bỏ dục lạc, ái dục, những điều đáng mừng, những điều không đáng mừng, chấp trước, thù hận, hung hăng, và bất cứ một vọng niệm nào khởi lên.

Người biết tu là người muốn dứt sạch hết khổ não thì nên có thái độ thành khẩn và hành vi đoan chánh.

Người chưa tu nuốt bồ hòn rồi mới biết đắng; người tu rồi thì luôn biết bồ hòn đắng mà không nuốt.

Người tu là người luôn chế phục được mắt, tai, mũi, lưỡi, thân và ý.

Người tu luôn biết rằng những tham, sân, si, ngã mạn, cống cao... là những thứ làm khảm thuyền ta. Hãy tát chúng ra cho thuyền nhẹ mà lướt nhanh đến bến bờ giải thoát.

III.

Tham, sân, si là bệnh trầm kha của phàm phu từ vô thí. Gieo nhân ác, tạo nghiệp ác, bất hiếu, bất nghĩa, táng tận lương tâm, trộm cướp, lường gạt, nói lời đâm thọc, giả dối, chưởi rửa, nói lưỡi hai chiều, ý thị, ngã mạn, cống cao, hung bạo, tàn ác, buông lung cũng là những chứng bệnh trầm kha của phàm phu. Chỉ có cách chữa trị hiệu nghiệm duy nhất là phải dùng Phật được, hoặc Bát Chánh Đạo, hoặc Tứ Nhiếp Pháp.. Phật được không ai cho và cũng không mua được bằng tiền của, uy quyền hay sức mạnh... mà chỉ có được bằng sự tu học và hành trì.

Con nhà tông không giống lông cũng giống cánh. Người con Phật ít nhất cũng giống Phật ở chỗ từ bi, bác ái, vị tha, mẫn chúng. Coi nỗi khổ của chúng sanh như chính nỗi khổ của mình. Không màng thị phi, khen chê; không chấp thù bạn mà bố thí; không sợ khổ nhọc mà dấn thân vào đời; việc thiện dù nhỏ cũng quyết làm; việc ác dù nhỏ cũng quyết tránh. Luôn đem cả thân tâm và trí ra để phụng sự đời. Luôn dấn thân hoằng pháp dù ở bất cứ đâu, hoặc trong hoàn cảnh nào. Luôn nguyện tự độ, độ tha cho đến khi giác hạnh viên mãn.

Đời ngũ trước, ác thế, tam độc đã luân hồi từ vô lượng kiếp bởi vô minh. Chỉ có trí huệ chân chánh và cái nhìn như thị của chư Phật mới xé tan được màn vô minh tăm tối mà thoát ra ác thế để đi vào giải thoát.

Là Phật tử chân chánh luôn nhớ rằng pháp môn của Phật chỉ là phương tiện thiện xảo để đi đến giác ngộ. Tay chỉ trăng, kinh sách...

Tất cả đều là phương tiện. Biết vậy để dừng chấp. Biết vậy để đến một lúc nào đó chẳng còn ai chấp tay chỉ trăng hay kinh sách nữa.

Người con Phật là những người có lỗi biết nhận và biết sửa lỗi.

Người con Phật luôn biết tu tâm, sửa tánh và hưởng thưởng.

Người con Phật, không còn có kẻ thù nào cả, nếu có chẳng thì chúng chỉ là những tham, sân, si, mạn, nghi, tà kiến, sát, đạo, dâm, vọng mà thôi.

Người con Phật luôn tìm và kết thân với tinh tấn, phục thiện, thức tỉnh, nhẫn nhục và trí huệ.

Người con Phật luôn có tình thương nên không màng đến giàu nghèo. Người luôn màng đến giàu nghèo không phải là người con Phật.

Ít nói chuyện quấy của người thật là khó làm; tuy nhiên, người con Phật quyết tâm làm cho bằng được chuyện khó làm này.

Nhà nên lợp vào lúc trời chưa mưa; người nên tu vào lúc hầy còn linh mẫn.

Phàm phu khó buông bỏ thị phi phải quấy, nhưng người con Phật quyết tâm buông bỏ tất cả để cho thân tâm hằng thanh tịnh.

Người thật sự là con Phật chỉ luôn thấy lỗi của mình, chứ không thấy lỗi của người.

Người con Phật luôn tử tế với mọi người, ngay cả những người nhục mạ mình.

Người không biết bố thí mà không cầu đền trả, không phải là người con Phật.

Phàm phu thì thật là khó bỏ những thói quen tập nhiễm, chỉ có Phật mới hoàn toàn xả bỏ những thứ ấy. Người con Phật quyết học theo Phật chứ không học theo phàm phu.

Người con Phật luôn giữ gìn giới đức và đạo hạnh.

Người con Phật quyết không làm khổ một ai.

Người con Phật không bao giờ làm cho ai lo sợ và bất an.

Người con Phật quyết không chạy theo những cái vui sướng giả tạm của phàm phu.

Người con Phật luôn sống đời đơn giản, tịnh hạnh; không bon chen đua đòi; không say mê ái nhiễm và không làm nô lệ cho dục vọng.

Người con Phật luôn sống vượt lên khỏi những đam mê ái nhiễm thấp hèn như những đóa sen vượt lên từ trong bùn.

Người con Phật coi tiền tài danh lợi như nước chảy qua cầu, hoặc như gió thoảng mây bay. Có đó rồi hết đó. Biết vậy để đừng ham tìm cầu và đừng luyến tiếc khi bị mất mát.

Người con Phật không bao giờ bị ràng buộc bởi ăn sang, mặc đẹp, nhà cao cửa rộng...

Người con Phật chân chánh không bao giờ vướng mắc vào cố chấp của bản ngã.

Người con Phật quyết chí đi vào đại lộ Giải Thoát mà Đức Từ Phụ đã xây tự năm nào để thoát cho ra khỏi căn nhà lửa tam giới ngũ dục; ra khỏi cảnh sanh, lão, bệnh, tử; và ra khỏi những vô minh phiền não.

Chúng sanh như người bệnh, thiện tri thức như bác sĩ, lời dạy của thiện tri thức như thuốc hay. Thuốc hay thì đắng, song trị lành được bệnh.

Còn mê muội thì còn dùng trò chơi trí thức chữ nghĩa, song thiếu thực dụng ở nội tại.

Người tu không nói chuyện dông dài, cũng không bàn luận thế sự tạp nhạp.

Tu hành là tìm lại Bản Lai Diện Mục. Pháp môn mà ta cần có để tu tập chính là pháp ở trong tâm.

Tu là tu cả sắc, thọ, tưởng, hành, thức.

Tu là diệt trừ tham, sân, si để đạt đến chỗ thân, khẩu và ý đều thanh tịnh.

Tu là biết mình sai mỗi khi khởi tâm động niệm.

Nghe ai nói ta tốt mà lấy làm vui; ai nói xấu thì lấy làm khó chịu thì phải coi chừng vì ta chưa thực tu đấy.

Hay nói xấu kẻ khác; hay nói người khác sai thì hãy coi chừng vì ta chưa biết tu đấy.

Có hai thứ hành trang thừa thãi mà người tu không nên có: mắt hay nhìn sắc đẹp và tai hay thích nghe chuyện thị phi.

Không dứt được tham, sân, si thì sẽ không bao giờ phát trí huệ.

Chỉ cần một niệm tham khởi lên là vẫn còn luân hồi sanh tử.

Người tu mà biết bớt đi được một chút tham, hoặc một vọng niệm là biết mình đang rút ngắn đường giải thoát.

Lòng sân hận dù nhẹ như lông hồng cũng quyết không cho nổi dậy, ấy là tu.

Còn cứng đầu, cố chấp là chưa tu.

Có tài trí mà không tu thì chỉ suy nghĩ lăng xăng.

Tu là biết rằng hễ tạo thêm nghiệp chướng là tự mang thêm phiền não; không có chánh niệm thì vọng niệm tất lẫn lướn.

Một cái tâm sợ hãi thì làm gì có an định.

Đừng đổ thừa mình còn phạm phũ để bào chữa cho việc mình làm. Đừng nói mình thiếu căn nên chưa ăn chay được. Hãy thành thực mà công nhận rằng mình chưa muốn ăn chay là tại vì miệng mình vẫn còn ham ăn ngon, thế thôi.

Không có cái gì không làm được; chỉ sợ mình không quyết chí làm mà thôi.

Hãy luôn nghĩ rằng ta cũng có khả năng tu và khả năng thành Phật.

Người tu tới chùa, sau khi thọ trai là biết lặn vào bếp nấu nướng và rửa chén bát.

Nhấn nhục là căn bản cho việc tu.

Lúc nào cũng cho rằng mình đúng là chưa tu.

Tu là chẳng còn phân biệt chức phận, địa vị, học lực, bằng cấp, tài năng... mọi người đều như nhau cả.

Người tu không bao giờ mong đợi ai cũng đối xử tốt với mình cả.

Tu là góp nhặt những điều tốt để học và quẳng đi những điều xấu vào sọt rác.

Tu là dù mình đúng mà người nói mình sai, mình cũng nhận, như vậy không bao giờ có phiền não nổi lên.

Người con Phật luôn nhớ tham lam mà không được thỏa mãn sẽ sanh ra sân hận; cả hai xuất phát từ si mê mà ra. Si mê là nguồn gốc của vô minh và muôn ngàn tội lỗi khác.

Người Phật tử luôn suy xét lại coi hành vi, cử chỉ, lời nói, việc làm và tâm niệm của mình; hễ thấy sai là sửa ngay.

Người Phật tử luôn sẵn sàng diệt bỏ cái bản ngã của mình.

Người Phật tử luôn nhớ hễ có sanh là có diệt; đời là vô thường; ngũ uẩn, tứ đại là giả hợp.

Người Phật tử luôn thanh lọc tâm mình để loại bỏ những vọng niệm, ác quấy, ngu si và mê muội.

Người Phật tử luôn trưởng dưỡng tâm từ bi, lòng bác ái. Người Phật tử đối với mọi người đều bình đẳng.

Người Phật tử luôn dùng lời nói thật, thanh tao, êm dịu, hiền hòa, nhân từ và đạo đức.

Người con Phật không nói dối, không khoe khoang, không đâm thọc, không chửi rủa, không nói lời vô ích, không cộc cằn, không thô lỗ, không tục tĩu, không nịnh hót, không bưng bít, không thiên vị, hoặc che dấu tội lỗi cho ai.

Người con Phật luôn nói ra những lời có lợi ích cho mọi người.

Người con Phật luôn nhớ rằng lời nói ngay thẳng và đứng đắn sẽ đem lại hòa khí và an vui cho mọi người.

Người con Phật phải luôn biết mình là cánh sen búp, hễ hé mở là phải có hương thơm ngào ngạt. Hễ mở miệng ra là phải nói lời ái ngữ; hễ làm là luôn làm việc có lợi ích cho mọi người.

Người con Phật quyết không tu lấy lệ, hoặc tu cho có chừng. Một khi đã quyết chí tu tâm, dù bị khảo đảo thế nào, ta vẫn quyết không thối chí hay sa ngã.

Người Phật tử luôn nhớ một con người đẹp không ở cái xinh lịch, hào nhoáng bên ngoài; một con người đẹp là người có phẩm hạnh cao quý, là người ăn nói có lễ độ, biết kính trên nhường dưới, không làm chuyện sai trái, biết trọng lễ phải, luôn giữ nhân nghĩa và thành tín, luôn ăn ở có nhân hậu với người và hiếu đễ với cha mẹ, anh chị em.

Người con Phật không chê ai, không nói lén ai, và cũng không rình rập tò mò vào chuyện của người.

Người con Phật nói năng nghiêm chỉnh, lễ phép và nhân nhượng; không giành nói một mình, không lớn tiếng, ồn ào; không sân si, giận dữ; không cao ngạo; không khinh người mà cũng không khoe mình.

Người con Phật luôn biết tự trọng mà cũng luôn biết tôn trọng người khác.

Người Phật tử không bao giờ có tâm ganh tị, hiềm khích, ích kỷ, hoặc bòn sẻn.

Người Phật tử đi đâu cũng mang theo mình tâm từ bi, lòng quảng đại và đức bao dung.

Người con Phật luôn sống đời thong dong tự tại; không bao giờ bị khuất phục bởi quyền uy, danh vọng, tiền tài hay địa vị.

Người con Phật luôn an lạc trong cảnh sống đơn giản. Người con Phật sống trong trần nhơ mà không vướng mắc trần nhơ.

Người con Phật luôn biết mượn thân tứ đại huyễn giả này để bồi đắp phước lành, tu tâm dưỡng tánh, giữ gìn trai giới, tham thiền nhập định để đi đến giác ngộ và giải thoát.

Người Phật tử luôn nhớ vọng tâm nó gây ra đủ thứ bệnh từ tham, sân, si, ngã mạn, cống cao, phiền não, tật đố và ác quấy.

Người Phật tử không tự cao, tự đắc; không cố chấp bảo thủ; lại càng không bao giờ cho mình là giỏi hơn người.

Người Phật tử luôn cư xử công bằng với mọi người; không phân biệt giai cấp, giàu nghèo hay sang hèn.

Làm việc gì mà lúc nào cũng cho mình là đúng, là hay thì khó tu lắm.

Người Phật tử gặp may thì mỉm cười, mà gặp chuyện không may thì cũng mỉm cười.

Người Phật tử luôn nhớ công quả mà không tính toán; hễ còn tính toán là chưa tu, mà có khi còn tạo thêm nghiệp mới nữa là khác.

Người tu sẽ đứng đưng, không biến sắc trước chuyện xấu cũng như chuyện tốt.

Người tu khi nhức đầu thì chịu nhức đầu một mình, chứ không bắt ai phải nhức đầu theo mình.

Người biết tu, khi thấy khuyết điểm hoặc lỗi lầm của người, không bao giờ khởi tâm trách móc, mà còn giúp người sửa chữa lỗi cũ và tránh gây thêm lỗi mới.

Người biết tu, thấy cái tốt không khởi tâm ưa thích; thấy cái xấu không khởi tâm chán ghét.

Người biết tu phải thành khẩn nhận sự phê bình, sửa sai từ người khác.

Người thực sự tu là khi nào ai công kích mà ta vẫn thản nhiên, không nổi sóng gió.

Người tu không biện bác, dù mình có làm sai hay đúng, có ai trách cứ, thì mình cứ bình thản mà trả lời ‘Vâng, tôi sẽ làm lại’.

Tại mà chỉ thích nghe lời hay, lời tốt không thôi thì khó tu lắm, vì cái tai ấy sẽ mở cửa địa ngục cho người ta bước vào.

Người tu luôn tự hỏi lương tâm mình coi có nên nói về ai hay không.

Thị phi hành tởi về người khác là sai, là lỗi; họ có sai có lỗi hay không thì chưa biết, mà mình đã nắm chắc phần sai, phần lỗi trong tay rồi.

Người tu là luôn biết tâm ta đã chứa quá nhiều vọng niệm rồi, nên chi ta không gieo thêm vào nữa.

Người tu không bao giờ nói một đằng, làm một nẻo; hoặc tâm nghĩ khác mà miệng thì lại nói khác.

Người tu luôn nhớ miệng tốt thì tâm mới tốt, chứ nói rằng miệng xấu mà tâm tốt, ít khi có lẽ ấy lắm.

Người tu khi gặp phiền não, không nói tới nói lui vì như vậy sẽ đưa đến thị phi; khi gặp phiền não bèn đi đọc kinh hoặc niệm Phật, hoặc hành thiền mới thật là tu.

Người tu khi niệm ác khởi lên, phải nên nhủ thầm là mình không nên nghĩ ác.

Tâm bình thường là tâm không phiền não, âu sầu; không vui thái quá. Đối với mọi người, mọi vật không tốt, không xấu.

Người tu không bao giờ lợi dụng ai để thủ lợi trong bất cứ tình huống nào.

Người tu luôn có thái độ vô quái ngại ở mọi nơi, mọi chốn.

Người tu ở trong môi trường động mà tâm không động, cũng như khi ở trong hoàn cảnh tĩnh lặng ta không có ý nghĩ tĩnh lặng.

Người tu luôn nhớ hai chữ ‘buông bỏ’ dễ nói mà khó làm.

Người tu luôn nhớ rằng đầu đầu cũng là đạo tràng cho ta tu.

Tu hành chân chánh là không để cho ngoại cảnh lôi kéo tâm mình.

Người mà còn nghĩ ‘Người buồn, cảnh có vui đâu bao giờ,’ là người chưa tu vì còn bị ngoại cảnh chi phối nhiều quá.

Người thật tu là người chẳng nói về một cảnh giới tốt xấu nào trong khi ngồi thiền, vì còn nói là còn chấp.

Người tu luôn nhớ khi thân nhẹ nhàng thì tâm sẽ vui; khi ít vọng niệm thì tự nhiên tâm sẽ sáng.

Người Phật tử một khi nguyện hành trì Bồ Tát hạnh luôn thực hành bố thí, trì giới, nhẫn nhục, tinh tấn, thiền định, trí huệ, từ, bi, hỷ, xả.

Người con Phật luôn thương xót, khoan dung, tha thứ và luôn đem lại sự an vui hạnh phúc cho người.

Người con Phật luôn thật tình hướng dẫn người lầm lạc; luôn tìm cách nâng đỡ, che chở và đùm bọc mọi người.

Người con Phật hễ thấy ai đau khổ là đem lòng từ bi vô lượng ra mà ban vui cứu khổ.

Người con Phật không bao giờ nói những lời vô ích, vô căn cứ, không chánh đáng, hoặc không đúng đắn.

Người con Phật không bao giờ nói lời mỉa mai, gièm siểm, cống cao, ngã mạn, khinh khi, hoặc khoe khoang.

Người con Phật lúc nào cũng hết sức thận trọng và dè dặt trong từng lời nói của mình; không để gây tác hại cho kẻ khác, dù chỉ là vô tình.

Người con Phật lúc nào cũng sẵn sàng ban cho người một nụ cười; tâm hồn người con Phật lúc nào cũng an nhiên tự tại.

Người con Phật luôn biết rằng không đi thì không tới; không tu thì không thành. Muốn đi đến giải thoát thì phải bắt đầu từ tham thiền, niệm Phật; muốn bắt đầu được từ tham thiền, niệm Phật thì phải tự nguyện trong vui vẻ.

Nhẫn nhục cho đến khi nào mình không còn thấy mình nhẫn nhục nữa, ấy là nhẫn. Vì nhẫn nhục mà còn thấy mình nhẫn ấy là còn chấp cái không nhẫn và cái nhẫn.

Nhẫn nhục sẽ tạo cho ta thiện tánh; nhẫn nhục sẽ hướng con người đến chỗ thanh cao; nhẫn nhục còn giúp cho tâm ta không xao động.

Người con Phật luôn nhớ rằng bố thí là một trong những hạnh đứng đầu. Bố thí trên tinh thần bình đẳng; bố thí không tiếc rẻ, không khoe khoang và không mong cầu danh lợi.

Người con Phật luôn nhớ Giới là con thuyền đưa ta đáo bỉ ngạn; phá giới tức là tự ta đắm lũng thuyền. Như vậy một khi phá giới thì thuyền đã lũng và như thế không còn chuyện đáo bỉ ngạn nữa.

Người con Phật luôn nhớ đạo hạnh là những bờ vách che cho tham, sân, si đừng lọt vào. Không giữ gìn đạo hạnh tức là tự mình phá vách để rước tham, sân, si vào nhà.

Lúc thiền định nên nhớ ngoài thì lìa xa các tướng, trong thì giữ cho tâm lắng đọng và thanh tịnh.

Người con Phật hễ có điều gì không thông thì hỏi cho thông, chứ không bao giờ sanh tâm nghi ngờ pháp Phật, hoặc người giảng pháp. Cùng một pháp, hai người giảng khác nhau, cũng như đường từ Santa Ana đi San José có lăm nẻo, nhưng chung qui cũng đến San José. Phật pháp có lăm cách giải, nhưng chung qui cũng nhằm giúp đưa ta đến giải thoát.

Người con Phật luôn nhớ đời là vô thường, các pháp đều giả dối tạm bợ, tan hợp, trước có sau không, nay còn mai mất, vui vui khổ khổ, sanh sanh diệt diệt; duy chỉ có giới đức và đạo hạnh là những hành trang đưa ta về đất Phật.

Người con Phật luôn nhớ hễ nói, nghĩ, tưởng, làm... đều làm động tâm. Vì thế chỉ nói khi cần nói; nghĩ khi cần nghĩ; tưởng khi cần tưởng và làm khi nào cần phải làm mà thôi. Có như vậy tâm ta sẽ ít động hơn và từ đó ta sẽ được thanh tịnh hơn.

Người ít nói hoặc không nói gì là người có nhiều cơ hội đi về đất Phật hơn ai hết.

Người Phật tử luôn nhớ cái tham nhỏ nó dục ta ăn cắp; cái tham vừa vừa nó dục ta ăn trộm; cái tham lớn nó sẽ dục ta làm những chuyện cướp của hoặc giết người.

Hãy bớt biết thị phi đi vì càng biết nhiều chướng nào thì càng lắm lần nhiều chướng ấy. Nếu có biết xin hãy biết những lời hay trong lễ đạo.

Văn tự, ngôn ngữ, kiến thức chẳng ngại, mà ngại người đập nát thùng sơn. Lý thuyết suông chẳng đi đến đâu, chỉ có hành trì mới có thể đi đến giải thoát mà thôi.

Làm bạn với người tu, ví dầu mình không tu, mình cũng được hưởng phước. Vào rừng Chiên Đàn, cho dù có dậm đạp Chiên Đàn, tự thân ta vẫn có mùi Chiên Đàn.

Người con Phật sẽ không bao giờ nổi giận chỉ vì ai đó nói điều làm cho mình không vừa ý.

Người con Phật luôn chấp nhận và biết ơn những ai đã dám nói lên cái sai trái của mình.

Người con Phật luôn chia sẻ với người khác; chia sẻ từ vật chất đến tinh thần.

Người Phật tử luôn nhớ rằng cách duy nhất để giảm thiểu đau khổ là hãy giảm thiểu đi những tư tưởng cống cao ngã mạn trong ta.

Người con Phật luôn nhớ thà không biết gì mà còn ít đau khổ hơn là biết sai.

Người con Phật luôn nhớ rằng hôm qua là mộng qua rồi, hãy để cho nó chìm đi vào dĩ vãng. Mỗi ngày là một ngày mới và khác với bất cứ ngày nào đã qua hay sắp đến. Hãy chỉ có một ngày hôm nay mà thôi.

Người con Phật không nhìn đời bằng buồn tẻ, mà cũng không bằng vui thích thái quá. Tất cả đều đến rồi đi một cách bình thản.

Người con Phật luôn dùng trí huệ để lắng nghe, mà cũng dùng trí huệ để gạt lọc những điều mình đã nghe.

Người Phật tử không ham nói nhiều, vì nói nhiều sẽ không có thời gian để lắng nghe và hành trì.

Người Phật tử luôn hành trì những điều luật mà mình đã nghe và đã nói.

Người Phật tử luôn giúp đỡ người khác một cách trầm lặng và không phô trương.

Người con Phật, không vì tôn kính mà chấp nhận, hoặc cho lời ai nói là đúng, mà phải qua nhiều khảo nghiệm rồi hẳn chấp nhận.

Người con Phật không bao giờ phỉ báng, khinh rẻ, chê bai và bóp méo bất cứ lời nói của ai.

Người con Phật, hễ còn hoang mang, chưa hiểu, lưỡng lự, hoặc nghi ngờ là quyết hỏi cho ra lẽ sáng tỏ.

Tham ái, sân hận và si mê chỉ gây thêm mất mát và đau khổ; chỉ có không tham ái, không sân hận và không si mê mới mang lại sự lợi lạc và hạnh phúc mà thôi.

Người Phật tử luôn đề cao sự tự do tư tưởng, ngôn luận, và đức khoan hồng đại độ; không vì khác tín ngưỡng và tôn giáo mà tranh cãi và chia rẽ nhau.

Người Phật tử luôn kính trọng tôn giáo tín ngưỡng của người khác giống như mình kính trọng tôn giáo tín ngưỡng của mình vậy.

Người con Phật quyết không tin những gì mình chưa hiểu, vì tin như vậy là lòng tin mù quáng.

Người Phật tử luôn lắng nghe giáo lý của mọi tôn giáo; lắng nghe để biết rõ sự khác biệt giữa các tôn giáo, chứ không lắng để chê bai hoặc chỉ trích ai.

Tôn vinh tín ngưỡng của mình và chê bai tín ngưỡng của người là một sự đi lùi, sẽ không bao giờ được những người con Phật chấp nhận.

Người Phật tử quyết đi theo con đường trung đạo và xa lánh cực đoan thái quá.

Do bởi sợ hãi mà ta bị vô minh chi phối, rồi từ đó chỉ biết van vái cầu nguyện ở một đấng thần linh tưởng tượng. Người con Phật luôn biết chỉ có tự mình cứu mình, chứ không ai khác có thể làm được chuyện này, ngay cả Đức Phật.

Người con Phật chỉ chiêm bái những ai đã nắm vững được chân lý thâm sâu, đã quét sạch được vô minh phiền não vì chính họ là đuốc sáng đưa ta về cõi giác ngộ.

Người con Phật quyết không van vái cho bóng tối thành ra ánh sáng; quyết không hỏi sự im lặng vì nó không biết nói; quyết không làm nô lệ cho bất cứ thần quyền nào; quyết không theo một tín ngưỡng mà mình không thỏa mãn; quyết không uống thuốc mà mình chưa từng biết tên; quyết không ra đi khi chưa biết điểm đến; quyết tự mình chứng ngộ, chứ không nhờ ai chứng ngộ được giùm mình; quyết không nghe theo lời khuyến dụ của những loại ma Ba Tuần đã len vào phá hư đạo pháp; luôn tin rằng chính ta là người thừa kế của những hành động thiện ác của chính mình, không ai có thể thừa kế ngoại trừ ta.

Mỗi chúng sanh là tạo hóa của chính mình; mình tạo ác, mình tạo thiện, hoặc mình không tạo ra thiện ác chi cả.

Nghiệp báo tuy vô hình nhưng chúng chính là những cái móc sắt trói buộc ta vào sanh tử luân hồi.

Một cái thau chứa bùn, để bất cứ vật gì vô đó thì vật ấy trước sau gì cũng bị bùn bao phủ. Ngược lại, một cái thau không chứa chi hết, thì vật gì chứa trong đó cũng đều được thấy rõ.

Con đường duy nhất đưa ta đến an lạc và hạnh phúc thật sự là phải tự rèn luyện cho mình đừng có lòng tham ái.

Người Phật tử luôn nhớ rằng khát vọng nhiều thì phiền não nhiều; tham vọng nhiều thì mù quáng, sân hận và đau khổ càng nhiều.

Con người luôn tự trói buộc mình bằng những mạng lưới tham dục và khoái lạc. Chỉ có giới luật và thiền quán mới giúp ta thoát khỏi mạng lưới khắc nghiệt này mà thôi.

Người Phật tử luôn nhớ giữ thái độ trầm tĩnh trước những việc thuận lợi thì không khó; cái khó ở đây là làm sao để giữ được trầm tĩnh trước những nghịch cảnh ngang trái.

Người không giữ được giới luật, nhất là năm giới tối thiểu, mà đòi tu thiền thì hãy coi chừng bị lọt vào thiền ma và lạc vào ma cảnh. Những cảnh giới mà họ thấy được chỉ là ma cảnh không hơn không kém, thế mà họ cứ đi khoe khoang rằng thì là ta đã đạt được cảnh giới này hay cảnh giới nọ; cũng giống như một con bọ hung cứ mãi chui rúc trong đồng phân hôi thúi mà cứ cho là thơm tho vậy.

IV.

Người biết tu là người nên biết suy nghiệm những kinh nghiệm thực tiễn của cuộc sống để tránh không tái phạm lỗi lầm.

Người biết tu là người thấy rõ lẽ vô thường nên không chạy theo ôm chân những cái nguy giả.

Người biết tu là người biết rằng lòng ích kỷ bòn sẻn sẽ đưa ta đến những hành động tà quấy.

Người biết tu là người biết thương yêu tất cả mọi người, không phân biệt thân sơ, bạn thù.

Người biết tu là người dám chịu đựng những phiền não và đau đớn để cho người khác được an lạc và mạnh khỏe.

Người biết tu là người có cái tâm không chứa chấp một thứ gì.

Người biết tu là người biết rằng chính cái tâm tham dục làm cho người ta ngu si.

Người biết tu là người khi phạm lỗi, liền cương quyết nhận lỗi và sửa lỗi.

Người biết tu là người luôn biết tránh ác làm lành.

Người biết tu là người đối cảnh mà tâm chẳng động.

Người biết tu là người không chạy theo những cám dỗ của vật chất và phù hoa, mà lúc nào cũng thường nên biết đủ.

Người biết tu là người luôn biết đặt đạo đức trên tất cả.

Người biết tu là người quyết tâm đi theo Phật chứ không theo ma.

Người biết tu là người nói bố thí, thì làm bố thí; nói phúc đức là làm phúc đức.

Người biết tu là người luôn biết rằng tiền tài, sắc đẹp, danh vọng, sang giàu, quyền uy... chỉ là những sợi dây trói buộc ta vào sanh tử luân hồi mà thôi.

Người chân tu là người con hiếu, người cha hiền, người mẹ biết hy sinh, người chồng đảm đang, người dâu hiền, người rể thảo, người bà con tốt, người láng giềng dễ thương, người bạn quý và còn nhiều nữa những cái hay đẹp của người tu.

Người biết tu là người luôn biết tự chế tâm mình để chiến thắng thị dục.

Người biết tu là người biết tạo thiện nghiệp để cuộc sống này được an lạc hơn.

Người biết tu là người thông dong tự tại trước những thăng trầm của thế sự.

Người biết tu là người biết rằng càng nhiễm bụi trần là càng đày đọa lao lung.

Người biết tu là người luôn nhớ rằng chẳng hẹn nắng mưa, già trẻ vì mồ hoang lắm kẻ tuổi còn xanh.

Người biết tu là người biết rằng hễ tạo nghiệp sẽ khổ sâu theo nghiệp.

Người biết tu là người biết thân này bất tịnh, tâm này sanh diệt vô thường, khổ đau đi liền sau thọ dụng để không tiếp tục làm nô lệ cho thân tâm.

Người biết tu là người luôn gắng công tu tập, dù biết rằng bến bờ giải thoát không phải gần, và cũng không phải dễ đến.

Người biết tu là người biết rằng đã có biết bao oan khiên cũng chỉ vì khẩu nghiệp.

Người biết tu là người biết giữ cho thân tâm thanh sạch, cho tánh nét nhu mì.

Người biết tu là người cố tạo những hạnh lành cho mình và cho người.

Người biết tu là người quyết không gây thêm nghiệp chướng.

Người biết tu là người luôn biết cả hai đều thua trong bất cứ cuộc tranh cãi nào.

Người biết tu là người không bao giờ nói chuyện thị phi.

Người biết tu là người luôn giữ lễ công bằng trong bất cứ tình huống nào.

Người biết tu là người ngày ngày biết tỉnh tọa để tự soi xét lấy chính mình.

Người biết tu là người luôn biết sửa những chỗ sai quấy của mình.

Người biết tu là người luôn cố gắng tự chiến thắng lấy mình.

Người biết tu là người luôn biết nhẫn nhục trước những cái đáng nhẫn cũng như những cái không đáng nhẫn.

Người biết tu là người luôn biết bố thí vô điều kiện và không phân biệt thân sơ bạn thù.

Người biết tu là người luôn biết dứt trừ tà hạnh và trưởng dưỡng lòng nhơn.

Người biết tu là người biết luân hồi sanh tử là sanh sanh diệt diệt; chỉ có giác ngộ rốt ráo là vĩnh hằng.

Người biết tu là người luôn biết thương người, thương vật cũng như thương chính mình.

Người biết tu là người biết rằng ngã và ngã sở chỉ là những mê đại huyễn ảo của con người.

Người biết tu là người luôn biết không đầu hàng vọng tâm.

Người biết tu là người quyết tu cho đến lúc không còn cái gì vay, mà cũng không còn cái gì trả nữa.

Người biết tu là người luôn biết rằng hễ cái gì có tướng đều là hư vọng.

Người biết tu là người quyết buông xả chứ không khư khư chấp trước.

Người biết tu là người biết rằng Bồ đề tâm chỉ hiển lộ khi không còn si mê nữa.

Người biết tu là người biết sửa mình với tất cả đại hùng, đại lực, đại từ bi và đại trí của nhà Phật.

Người biết tu là người biết rằng đức Phật cũng chỉ là một chúng sanh, nhưng là một chúng sanh đã toàn giác.

Người biết tu là người biết rằng cho dù đã tạo nghiệp ác trong quá khứ mà bây giờ quyết chí tu trì thì vẫn có thể giác ngộ và thành Phật được.

Người biết tu là người không khinh ai, không chê ai, không ghét ai, không nói xấu ai, không hại ai, cũng không trộm cắp của ai...

Người biết tu là người luôn biết rằng tranh cãi, giận hờn, hơn thua đâu bằng tu tập.

Người biết tu là người biết rằng chính tham, sân, si, mạn, nghi, tà kiến, sát, đạo, dâm, vọng... là những con đường đưa chúng sanh vào địa ngục.

Người biết tu là người biết rằng thế sự là phù hoa, danh lợi là huyễn ảo; tiền tài là con dao hai lưỡi, đàng nào chúng ta cũng bị nó cắt đứt.

Người biết tu là người biết thi ân thì phải thi ân bất cầu báo.

Người biết tu là người luôn biết giác hay mê đều do bởi tâm này, lành hay dữ cũng tâm này, ác hay thiện cũng tâm này, mà tà hay chánh cũng tâm này... Tất cả đều bởi tại tâm này.

Người biết tu là người biết rằng khi bố thí phải vô tướng mà bố thí; lại nữa, bố thí phải bình đẳng mà bố thí. Bố thí mà tâm trí bất động mới là sự bố thí bất tư nghì.

Bố thí phải luôn đi đôi với tâm đại từ đại bi mới là chân bố thí.

Người biết tu là người thấy người khổ như chính mình khổ; thấy người bệnh như chính mình bệnh; thấy người vui như chính ta vui vậy.

Người biết tu là người biết chia sẻ những gì mình có cũng như những gì mình biết cho mọi người.

Người biết tu là người biết luân hồi sanh tử là vô chung vô thủ, chỉ có giải thoát mới chấm dứt được cái vô thủ vô chung này mà thôi.

Người biết tu là người thấy ai sợ hãi liền biết lựa lời mà khuyên lớn an ủi cho người bớt sợ.

Người biết tu là người chí nguyện cho tâm đại từ đại bi rộng lớn tựa như hư không vậy.

Người biết tu là người tin quyết thành Phật vì chỉ có tin ta mới có thể chu du vào tuệ giác của chư Phật được.

Người biết tu là người quyết dứt trừ nghi hoặc vì nghi hoặc là những chướng ngại chính trên đường giác ngộ.

Người tu luôn nhớ một khi đã quyết chí tu trì thì tự nhiên ta biến thành một thứ Kim Cương có thể phá vỡ được tất cả; ngược lại, không có một thứ gì phá vỡ được ta.

Người biết tu là người biết quay về với chính mình để nhìn cho rõ mặt mũi và chân tướng của chính mình.

Người biết tu là người biết rằng không có cái tâm nào cần an, mà cũng không có cái tâm nào cần hàng phục; chỉ có cái ‘Ngã’ và ‘Ngã sở’ là cần được hàng phục mà thôi.

Người biết tu là người biết rằng không nương vào chỗ nào cả để sanh tâm.

Người biết tu là người luôn nói lời chân chánh, đúng đắn, không dối gạt, không sai khác.

Người biết tu là người luôn cố gắng trở về với cái Phật tánh sẵn có của mình. Phật tánh của chúng sanh thế nào thì Phật tánh của chư Phật cũng thế ấy; nó không thêm, không bớt, không lớn, hoặc nhỏ hơn tí nào.

Người biết tu là người không mong đặng phước đức vì hãy còn mong đặng phước đức là lòng hãy còn tham.

Người biết tu là người không mong cầu chứng đắc vì có cái gì đâu để mà chứng đắc ? Chỉ là một cuộc hành trình trở về tìm lại chính ta mà thôi.

Người con Phật luôn hành trì bố thí, trì giới, nhẫn nhục, tinh tấn, thiền định, từ bi và hỷ xả để luôn có trí huệ mà thẳng tiến trên đường giải thoát.

Hễ tu theo Phật là luôn có những hào quang của chư Phật; chân tu thì tai va, tà ma, quỷ quái không đến gần mình được.

Người biết tu là người luôn tâm nguyện: “Phiền não vô tận thế nguyện đoạn; pháp môn vô lượng thế nguyện học; chúng sanh vô biên thế nguyện độ; Phật đạo vô thượng thế nguyện thành.”

Người biết tu là người luôn khiêm tốn, chứ không nói năng cử động ngạo mạn, phách lối, tự cao, tự đại, ỷ mạnh hiếp yếu, ỷ giàu hiếp nghèo, ỷ sang hiếp hèn...

Người tu là lợi ngược dòng đời, luôn sống trong tỉnh thức, không bị vô minh che mờ tâm trí, không bị phiền não khống chế, và cũng không tác hại đến ai.

Người biết tu là người khi không hiểu thì hỏi, chứ không hiểu sai lời Phật, cũng không nói lạc ý Thánh.

Người biết tu là người không bao giờ phạm giới mà nói giữ; có tội nói không; có nói không, không nói có...

Người biết tu là người không tự mình làm ác mà cũng không xúi ai làm ác.

Người biết tu là người luôn biết tự chế, chứ không để cho dục vọng khống chế mà làm hại đến chúng sanh khác.

Người biết tu là người luôn thân cận những người có đạo đức.

Người biết tu là người không kêu căng phách lối, cũng không lếu láo tự mãn.

Người biết tu là người không bao giờ cho mình là đúng, không cho người là trật.

Người biết tu là người là người rất thực tiễn chứ không mơ mộng viễn vông, cũng không hành động phiêu lưu.

Người biết tu không vì tiền tài của cải mà mất hết liêm sỉ, quên cả nhường nhịn.

Người biết tu không bao giờ mua gian bán lận, mà chỉ mua bán bằng chính sức lực của mình, bằng chính mồ hôi nước mắt của mình.

Người biết tu là đối với người trên kẻ dưới đều bình đẳng, đều kính trọng họ như nhau chứ không thượng đội hạ đạp; với chủ thì tăng bốc, với tớ thì đánh đập.

Người biết tu là người không bao giờ cờ bạc vì cờ bạc trường dưỡng lòng tham.

Người biết tu thì đâu đâu cũng là đạo tràng; ở nhà, ở chợ, ở sở, cũng như ở chùa.

Người biết tu luôn giữ hiếu, đễ, trung, tín, lễ, nghĩa, liêm, sĩ và sự chân thật.

Người biết tu luôn vì người mà giải đạo và phát vô thượng tâm.

Người biết tu là người luôn biết rằng vì vô minh mà thân, khẩu và ý gây nghiệp.

Người biết tu là người không mê đắm ngũ dục, không sợ hết phước, không sợ khổ vui và vô thường không chế, mà lúc nào cũng an nhiên tự tại.

Người biết tu là người luôn biết họa phúc đều từ tâm này mà ra; hễ tâm niệm thiện thì quả báo thiện; tâm niệm ác thì quả báo ác; tâm niệm khổ thì quả báo khổ; tâm niệm vui thì quả báo vui... Cứ như thế cho đến ngày bỏ nhục thân này; hễ lúc bỏ nhục thân mà thân tâm an lạc thì quả báo sẽ phải là an lạc.

Người biết tu là người có thể thiếu thốn về vật chất, nghĩa là có thể cơm không đủ ăn, mặc không đủ ấm, không nhà cao cửa rộng, không xe cộ xa xỉ. Tuy nhiên, người tu không bao giờ thiếu thốn về mặt tinh thần, nghĩa là thân tâm lúc nào cũng an lạc. Không tham lam, gian xảo, đố kỵ, kiêu căng; không tạo tội ác và cũng không làm gì tác hại đến ai.

Người biết tu là người luôn biết khép bớt tai, mắt, mũi, lưỡi, thân, ý để bớt tạo nghiệp.

Người biết tu là người luôn tỉnh thức rằng tự hồi nào đến giờ chúng sanh này cứ lăn trôi tạo nghiệp; nghiệp cũ chưa dứt, nghiệp mới đã chất chồng. Bây giờ nhất định tu là theo chơn bỏ vọng, theo chánh bỏ tà để dứt đoạn nghiệp cũ và không tạo nghiệp mới.

Người biết tu là người luôn từng giờ từng phút sửa cái xấu thành cái tốt, sửa cái dở thành cái hay; sửa phàm phu thành Phật.

Người biết tu là người chỉ nhìn cái đáng nhìn, biết cái đáng biết, nghe cái đáng nghe, nghĩ cái đáng nghĩ, nếm cái đáng nếm, nghĩ cái đáng nghĩ, chớ không bạ đâu làm đó.

Người biết tu là người luôn nhớ rằng lòng tham không đáy; lòng tham là vô cùng vô tận.

Người biết tu là người luôn nhớ lòng tham là cỗ xe đưa ta vào địa ngục; vì tham tiền tài, sắc đẹp, danh vọng, quyền uy, miếng ăn, chỗ ở... mà ta nỡ lập mưu hại người.

Người biết tu là người luôn nhớ sân hận là ngọn lửa đốt cháy cả rừng công đức; sân hận lại cũng chính là cửa ngõ của muôn ngàn chương nghiệp.

Người biết tu là người không bao giờ bảo thủ những thiển kiến thấp thỏi sai lầm; không cho mình là hay là giỏi. Ngược lại, người tu luôn sáng suốt nhìn thấy những điều hay lẽ thật của người, luôn học hỏi và cầu tiến.

Người biết tu là người không chạy theo buồn, vui, thương, ghét, giận hờn, phẫn nộ. Ngược lại, với người tu, tâm mát như nước thanh lương.

Người biết tu là người không bao giờ che dấu tội lỗi. Hễ có lỗi là phát tâm sám hối và sửa chữa ngay.

Người biết tu là người không ganh với tài người, không đố kỵ với người có quyền, không xôn mắt khi thấy người vinh hiển, không nhún nhường trước danh dự của người, cũng không nói xấu để hại tiếng tăm của người.

Với người biết tu, hễ có tiền thì giúp tiền; có tài thì giúp tài; có pháp thì giúp pháp... Thấy ai đói thì cho ăn, thấy ai không biết mà mình biết, bèn giảng giải; thấy ai lo sợ bèn khuyên lớn an ủi cho người bớt sợ.

Người biết tu là người không vì danh lợi mà đi gạt gẫm người, cũng không khẩu Phật tâm xà.

Người biết tu là người không ý giàu mà phách lối, không ý tài mà kiêu căng, cũng không cậy ý quyền uy mà hiếp đáp người khác.

Người biết tu là người không thượng đội hạ đạp, nghĩa là không bỏ dờ người trên mà hiếp đáp kẻ dưới.

Tính nhẫn nhục của người tu ví như vàng ròng, cho dù lửa có nóng đến độ nào thì vàng vẫn là vàng, không bị cháy tan. Tương tự, tánh nhẫn nhục khiến người tu không bị lửa sân hận đốt cháy vì thế mà luôn được an lạc và thanh tịnh.

Người biết tu là người luôn tạo nhân lành, tiêu trừ ác nghiệp để đi đến giải thoát rốt ráo.

Người biết tu là người luôn biến tâm phiền não, đau khổ, chấp trước, vướng mắc và si mê thành an lạc, tự tại, từ bi và trí huệ.

Người biết tu là người luôn sống trong tỉnh thức; luôn biết trở về tìm lại chính mình, nơi đó là cả một nguồn suối từ bi và một mặt trời trí huệ.

Người biết tu là người luôn nhớ rằng đời ngũ trước ác thế không làm cho mình khổ; chính ác tâm của mình đeo đẳng làm khổ mình mà thôi.

Trong đời ngũ trước ác thế mà mình không nghĩ ác, không làm ác, cũng không xúi ai nghĩ ác, làm ác, ấy là mình đã tự tại, an lạc và hạnh phúc lắm vậy.

Người biết tu là người luôn tự nhủ rằng Phật tánh không tự nhiên hiển lộ, mà phải trải qua một tiến trình công phu tu tập và hành trì.

Người biết tu là người luôn lấy đại từ, đại bi, đại hỉ, đại xả làm lẽ sống.

Người biết tu là người luôn nhận biết những tư tưởng nổi lên trong tâm; biết để diệt những tư tưởng ác và trưởng dưỡng những tư tưởng thiện lành.

Người biết tu là người trong thời không có Phật tại thế vẫn luôn có hai nơi vững chắc để nương tựa. Một là chánh pháp mà Phật đã truyền dạy; hai là về nương nơi chính mình.

Người tu hành chân chánh thì lúc nào cũng có sự hộ trợ mẫu nhiệm của chư Như Lai; không bao giờ cảm thấy bơ vơ lạc lõng; không lo nghĩ tới kẻ thù; không lo ngại bạn bè phản trắc; không bao giờ để tâm đến buồn chán, giận hờn, oán ghét, khổ đau, hạnh phúc. Ngược lại, người tu luôn an trụ trong chánh pháp vì thế mà cuộc sống luôn an nhiên và tự tại.

Người biết tu là người không vướng mắc vào lời nói hoặc hình tướng vì chính lời nói và hình tướng đã tạo ra thức để đẩy ta phiêu lưu vào cảnh đời đau khổ.

Người biết tu là người luôn tìm cách nâng cao lý tưởng và phẩm chất của đời mình và đời người.

Người biết tu là người không chạy theo tạp niệm, mà chỉ hoặc nhất niệm, hoặc không có niệm nào cả.

Người biết tu là người luôn cảnh giác rằng có khi lời nói của một người sẽ làm khổ nhiều người, nên trước khi nói phải suy nghĩ, chỉ nói những cái đáng nói, không nói những cái không đáng nói.

Người biết tu là người luôn tâm niệm rằng tụng trì kinh Phật là phải hành trì theo kinh Phật vì tụng trì là làm sống dậy các đức hạnh của Như Lai ở tâm mình.

Người biết tu là người nên luôn nhớ rằng mục đích tối thượng của người tu không phải chỉ là bòn phước cho kiếp sau, mà là sự giải thoát khỏi những khổ đau phiền não ngay trong kiếp này.

Người biết tu là người luôn nhớ lời Phật dạy: “Phật pháp lấy tâm làm chủ và tất cả các pháp đều do tâm sanh.”

Người biết tu là người luôn tạo hoàn cảnh cho gia đình, bạn hữu và người thân đi với Phật vì ngày nào ta đi với Phật là ngày ấy ta không đi với ma.

Người biết tu là người luôn cố gắng tự mình làm những vị Phật tương lai bằng cách tu theo Phật, sống theo Phật và hành trì như Phật vậy.

Người biết tu là người luôn cố gắng giúp người chưa quy y Phật được quy y Phật; giúp người đã quy y Phật đừng thối Bồ Đề tâm.

Người biết tu là người luôn tâm nguyện giúp người hiểu chánh pháp, trở về với Phật tánh, thoát ly phiền não để được an lạc và tự tại.

Người biết tu là người luôn nhớ lạy hình tượng Phật chưa phải là lạy Phật. Lạy Phật là biết thọ trì kinh Phật, nghĩa là sống và hành trì y như lời Phật dạy, lia bỏ mọi việc tà vạy, sám hối những tội lỗi trong quá khứ... ấy là cách lạy Phật tuyệt vời nhất.

Người con Phật luôn nhớ hễ tụng trì Phật pháp thì hằng sa tội diệt; hễ bố thí, trì giới, không giết hại chúng sanh thì mệnh thọ; hễ nhu hòa nhẫn nhục thì tinh thần định tĩnh; hễ không tham vọng thì không đau khổ, não phiền; hễ liễu ngộ vô thường, thấy thân này bất tịnh, sanh sanh diệt diệt thì sẽ chóng quay về bờ giác.

Người con Phật luôn nhớ những căn bệnh trầm kha của phàm phu, tuy dễ thấy mà lại khó trị vô cùng: một là không hiếu kính cha mẹ; hai là ngu si tạo ác; ba là gian xảo lừa lọc; bốn là hay bươi móc lỗi người; năm là sát sanh hại vật; sáu là nói lưỡi hai chiều; bảy là ham mê sắc dục; tám là mục hạ vô nhân, ngã mạn, cống cao, khinh người; chín là có lỗi không nhận; và mười là khen mình chê người... Phật dạy rằng cách duy nhất để đối trị những căn bệnh trầm kha này là hãy lợi ngược dòng đời. Nghĩa là hãy hiếu kính cha mẹ; hãy tu theo chánh pháp để có trí huệ; đừng gian xảo lừa lọc; đừng bươi móc lỗi người; đừng sát sanh hại vật; đừng nói lưỡi hai chiều; đừng ham mê sắc dục; đừng mục hạ vô nhân; đừng cống cao ngã mạn. Khi có lỗi hãy nhận để mà sửa; đừng khen mình chê người... Thuốc của Phật cho cũng rất

là đơn giản, nhưng lại khó uống vô cùng. Tuy nhiên, nếu không uống bây giờ thì chừng nào ta mới uống đây ?

Người biết tu là người luôn nhớ tội phước do ta, mê giác do ta, chúng sanh hay Phật cũng do ta.

Với người tu, sống lâu chẳng bằng sống một cuộc sống đạo hạnh và tinh chuyên giúp đời.

Cuộc sống mà tràn đầy tham ái và sân hận là một cuộc sống cực kỳ đau khổ.

Người con Phật không vì danh lợi mà nhọc nhằn thân xác, cũng không vì giải đãi mà nhàn hạ cả đời. Ngược lại, con đường của người con Phật là con đường trung đạo, nghĩa là vẫn mưu sinh nhưng không làm phước hại đến ai, vẫn sinh hoạt bình thường trong an hòa tự tại.

Tâm người con Phật luôn bình thản, tánh người con Phật luôn khiêm tốn, thân người con Phật luôn bình dị, miệng người con Phật luôn phát lời ái ngữ, mắt người con Phật không dòm ngó người, tai người con Phật không nghe chuyện người, ý người con Phật không nghĩ đến ác sự.

Người con Phật luôn biết thiếu dục, tri túc; nghĩa là ít tham, mà thường hay biết đủ.

Người biết tu là người luôn nhớ sông sâu bên lở bên bồi, trăng tròn rồi lại khuyết, hoa nở rồi tàn, hết thịnh đến suy, mây hiệp rồi tan. Nhớ để mà bình tâm, để mà đừng trách cứ chi ai.

Người biết tu là người luôn nhớ thùng rỗng kêu to; hễ dốt chừng nào thì ưa khoe khoang nhiều chừng ấy.

Người biết tu là người không nói chuyện thị phi nên ít có hiểu lầm; không nghĩ ác nên không làm hại ai; không tham dục nên ít khi phiền não; không hứa bậy nên ít khi mất tín; không bạ đâu tin đó nên không bị người bội bạc; không nghe bậy nên ít có thị phi; không làm bậy nên chi luôn tự tại.

Người biết tu là người không nóng nảy, đua tranh, thù oán, tị hiềm, độc ác, cống cao, ngã mạn, ý lại và gian tham; mà ngược lại, người tu luôn bố thí, trì giới và nhẫn nhục.

Người biết tu là người không bị mắc lầy trong vũng bùn danh lợi, tài sắc, tiền bạc và uy quyền; ngược lại, sen sẽ nở ngay trên những vũng bùn này.

Người biết tu là người nhàm chán sự đau khổ của cuộc đời chứ không nhàm chán cuộc đời.

Người biết tu là người không bị vô thường lừa gạt, không đắm say ái nhiễm, không bị tiền tài danh lợi và hương sắc quyến rũ, không cố chấp bảo thủ, và cũng không bị lửa tham sân si thiêu đốt, nên lúc nào cũng an lạc và tự tại.

Người tu nhân hòa, nhẫn nại, khiêm tốn trước sau không thay đổi. Dù người có phụ mình, mình quyết không phụ người; dù người có đối xử tệ bạc với mình, mình lúc nào cũng tử tế với người; dù người có ganh ghét mình, mình vẫn lấy lòng từ ái mà đáp lại.

Tâm người tu luôn bình lặng, lúc lành mạnh cũng như lúc ốm yếu, lúc trẻ cũng như lúc già, lúc thọ nạn cũng như lúc thọ lạc, lúc đau khổ cũng như lúc hạnh phúc.

Người biết tu là người luôn nhớ chư pháp như huyễn ảo, chẳng khác chi sương mai trên đầu cỏ. Chỉ có chơn tâm của mình mới là vĩnh hằng. Hãy trở về với cái chơn tâm ấy để không còn trôi lên sụp xuống trong bể luân hồi sanh tử nữa.

Người biết tu là người luôn nhớ luật nhân quả của nhà Phật; hễ trồng đậu thì được đậu, trồng cam thì được cam. Hễ sát sanh hại vật, thì bị vật sát sanh hại lại. Hễ mắng chửi người thì bị người mắng chửi lại. Hễ làm ác thì lãnh quả báo ác. Hễ có vay thì có trả... Ngược lại, hễ từ, bi, hỉ, xả thì chẳng những an lạc tự tại, mà sen sẽ nở trên từng bước ta đi qua.

Người biết tu là người luôn nhớ rằng hễ tu trì giữ giới thì tham, sân, si tự đoạn diệt. Hễ tham thiền nhập định thì cho dầu chưa giải thoát, cõi vô sanh cũng gần kề.

Người biết tu là người luôn nhớ sa đọa, quí quái cũng do ta, mà Di Đà, giác ngộ, chân tâm, kiến tánh cũng do ta.

Người đang tu là người đang quyết tâm sửa chữa những lỗi lầm.

Người biết tu là người luôn nhớ rằng còn làm con người là còn lầm lỗi nên chi không khinh chê ai lầm lỗi.

Người biết tu là người luôn phát tâm Bồ Đề, luôn giữ gìn giới đức đạo hạnh, luôn bố thí, trì giới, nhẫn nhục, luôn chuyên cần tham thiền nhập định để đi đến giác ngộ và giải thoát.

Người biết tu là người luôn nhớ Phật cũng từng là một chúng sanh, mà là một chúng sanh đã giác ngộ và giải thoát rất ráo.

Khi mê là chúng sanh, khi ngộ là Bồ Đề hiển lộ, là Phật hiện tiền.

Khi mê là phiền não, đau khổ và sa đọa; khi ngộ là an lạc, chơn tâm và kiến tánh.

Người biết tu là người luôn nhớ ly nước dù có bọt nhớ thế mấy mà ta không khuấy, ất cặn cẩu sẽ từ từ lắng đọng. Tương tự, nếu ta không tạo nghiệp thì tâm thức ta sẽ lắng yên, Bồ Đề sẽ hiển lộ.

Tiền tài, danh vọng, công hầu, khanh tướng... có để chờ mất; chỉ có chơn tâm và kiến tánh là vĩnh hằng.

Hễ có tiền thì sanh bạc; hễ bội bạc thì sanh oán hờn và sân hận; hễ oán hờn sân hận thì sanh u mê; hễ u mê là tiếp tục lăn trôi trong bể sanh tử luân hồi.

Người biết tu là người luôn trau tâm, sửa tánh cho thuần lương nhưn hậu, luôn kính trên nhường dưới, luôn giữ tròn đạo nghĩa, và luôn từ bi hỉ xả.

Hành giả tu Phật nên luôn nhớ rằng đời sống văn minh vật chất đâu có mang lại phần nào tiện nghi và thoải mái cho đời sống, nhưng chính văn minh vật chất đã trưởng dưỡng lòng tham đắm ái dục của con người. Văn minh vật chất có thể đưa con người đến những tình cầu xa xôi, nhưng chưa bao giờ làm cho con người có được an lạc, tỉnh thức và hạnh phúc. Thế gian ngày càng ít người ăn ở hiền lành, nhưng lắm kẻ gian xảo độc ác. Vì tham mà con người sanh ra tàn bạo. Vì tham mà có nói không, không nói có. Vì tham mà con người ăn nói quàng xiên, tạo nghiệp liên miên. Vì không biết đến nhưn quả luân hồi mà con người vung vãi trong biển đời hung dữ, lang thang gây nghiệp. Hãy lắng lòng nghe lời chỉ dạy của Phật Tổ, hãy quay ngay trở về với chính mình để thật sự sống đời của chính mình. Hãy cố mà làm người biết sống và biết tu cho chính mình. Hãy thấy cho được càn ích kỷ bỗn sển, con người chúng ta càng tự cô lập mình với thế giới của yêu thương của chư Phật. Chính Đức Từ Phụ đã từng dạy: "Phụng sự chúng sanh tức là cúng dường chư Phật." Lời dạy của Phật Tổ đã trên hai mươi lăm thế kỷ nay, sao mà nó vẫn còn thực tiễn và dễ thương làm sao ấy. Có đồng ý không hỏi những người con Phật ? Vậy xin đừng tiếp tục lăn trôi tạo nghiệp nữa, đừng tiếp tục sống đời mê muội lầm than nữa. Hãy ráng mà Phật hóa cái phàm tâm mê đại của chúng ta. Hãy bước ngay vào đường tu. Hãy tự mình tu trì, ở đâu cũng nhứt tâm tu. Ở nhà, ở chợ, ở sở hay ở chùa, lúc nào cũng quyết tu, chứ không ở chùa thì tu, mà ở nhà thì giải đãi trây lười. Đồng ý, chúng ta đã từ muôn kiếp lăn trôi tạo nghiệp, bây giờ biểu ngưng lăn trôi tạo nghiệp, không phải là chuyện dễ. Xưa nay chưa từng biết sống một mình, chưa từng biết phản quang tự kỷ, bây giờ biểu quay lại với chính mình mà

độc hành cô lữ, mà quán sát bản tâm, cũng không phải là chuyện dễ. Từ vô thủy, chúng ta đã nhuộm đầy những hồng trần bụi nhơ, gạt đầu này, giũt đầu nọ, lòng dạ gian xảo bất nhất, bây giờ biểu phủi cho sạch ngay những nhơ nhớp ấy, không phải là chuyện dễ. Xưa nay rong ruổi với đầy dẫy những tham, sân, si, mạn, nghi, tà kiến, sát, đạo, dâm, vọng, bây giờ biểu buông bỏ những thứ này để mang vào từ bi hỉ xả, cũng không phải là chuyện dễ. Xưa nay tham đắm vinh hoa phú quý, công hầu khanh tướng, nhà cao cửa rộng, ăn ngon mặc đẹp, võng dù se sua, ăn trên ngồi trước, mục hạ vô nhân, nhân đàm hí luận, bây giờ biểu buông bỏ tất cả, lại cũng không phải là chuyện dễ. Tuy nhiên, không phải vì những cái "không dễ" ấy mà chúng ta đành nhắm mắt đưa chân, để mặc cho tham, sân, si, mạn, nghi, tà kiến, sát, đạo, dâm, vọng khống chế và đưa đẩy chúng ta tiếp tục lăn trôi trong biển đời sanh tử. Những người con Phật hãy cố mà lắng lòng xuống theo dòng Lục Tự Di Đà, hoặc tỉnh lặng theo dòng thiền quán, để rũ sạch mọi nghiệp chướng não phiền. Đừng đợi đến lúc khổ mới tu, đừng đợi đến lúc phạm tội mới lạy tụng Thủy Sám. Hãy tu, hãy niệm Phật, hãy ngồi thiền, hãy tụng lạy Thủy Sám ngay từ bây giờ. Hãy tự nguyện từ bây giờ và mãi mãi về sau này, từng cái nhấc chân đỡ bước của chúng ta, là từng bước đi về nẻo Bồ Đề. Hãy nguyện ngày an lành, đêm an lành ngay từ bây giờ, chứ đừng chờ đợi. Có chắc gì chúng ta có được ngày mai đâu mà chờ với đợi? Hãy can đảm lên hỏi những người con Phật! Xác thân tứ đại này rồi ai cũng phải bỏ lại, dù biết tu hay không biết tu. Tuy nhiên, điều quan trọng là trước khi rũ bỏ tứ đại này, chúng ta đã có làm gì giúp mình, giúp người và giúp đời chưa? Chúng ta đã có làm gì lợi lạc cho mình, cho người và cho đời chưa? Nếu câu trả lời là có, thì hãy tinh tấn hành trì những pháp môn lợi lạc này. Nếu câu trả lời là chưa, hãy quay mau về nơi chính mình, phản quang tự kỷ, hãy lắng lòng nghe lời dạy dỗ của Phật Tổ, hãy lấy Tứ Diệu Đế, Bát Thánh Đạo, Lục Độ Ba La Mật, Ba Mười Bảy Phẩm Trợ Đạo, cũng như vạn triệu pháp môn tuyệt kỹ của Đức Từ Phụ ra làm kim chỉ nam mà vượt ra khỏi biển đời sanh tử luân hồi. Hãy dùng Mười Hai Nhân Duyên mà quán sát rằng vì vô minh mà sanh ra hành, thức, danh sắc, lục nhập, xúc, thọ, ái, thủ, hữu và sanh lão bệnh tử. Nay nếu ta quyết chí tu trì cho có được cái trí huệ chân như thì ta sẽ dứt trừ được vô minh và liễu sanh thoát tử. Đời vô thường, vạn vật cũng vô thường, mọi vật giả duyên mà hợp rồi tan, tan rồi hợp, có gì đáng cho chúng ta phải để

tâm? Trên đời này có ai vui, ai buồn, ai thương, ai khổ, ai ghét đâu, chỉ có sự vui, sự buồn, sự thương, sự khổ và sự ghét mà thôi. Lầm chấp mà chỉ cho thêm nặng nghiệp. Lầm chấp làm chi để rồi thay vì an nhiên, tỉnh thức và hạnh phúc, chúng ta lại lớp rách, lớp mang, lớp công, lớp vác còng lưng trĩu vai những vui buồn thương ghét của thế gian. Hãy cố gắng hành trì Lục Độ Ba La Mật, để chẳng những đem tiền của, tình thương ra chan xẻ cho đời, mà còn chấp trì chánh pháp không ngừng nghỉ. Nhẫn nhục những cái đáng nhẫn, mà nhẫn nhục luôn cả những cái không đáng nhẫn. Từ đó mà lòng từ bi hỉ xả trong ta càng lúc càng phát triển. Từ đó mà cuộc sống cuộc tu của ta sẽ hòa nhập vào cuộc sống cuộc tu của pháp giới chúng sanh. Hãy chiêm nghiệm bài học trong kinh Người Biết Sống Một Mình thì chúng ta sẽ không còn lòng dạ nào nữa để mà trừ trừ chờ đợi :

Đừng tìm về quá khứ
 Đừng tưởng tới tương lai
 Quá khứ đã qua rồi
 Tương lai thì chưa tới
 Hãy quán chiếu sự sống
 Trong giờ phút hiện tại
 Kẻ thức giả an trú
 Vững chãi và thanh thoi
 Phải tinh tiến hôm nay
 Kẻo ngày mai không kịp
 Cái chết đến bất ngờ
 Không thể nào mặc cả
 Người nào biết an trú
 Đêm ngày trong chánh niệm
 Thì Mâu Ni gọi là
 Người biết sống một mình.

Vậy xin người Phật tử chúng ta đừng nên trừ trừ lẫn lộn nữa, hãy cất chân lên mà đi về nẻo Bồ Đề ngay từ bây giờ. Tu phước, tu huệ, hay phước huệ song tu đều tốt cả, miễn sao là ta nhiếp tâm đêm ngày trong chánh niệm, để cho dù cái chết có đến bất ngờ, chúng ta vẫn an trú trong thanh thoi vững chãi. Mong cho ai nấy đều dứt khoát với quá khứ, đứng vững với tương lai, chỉ biết an trú trong chánh niệm của hiện tại. Được như thế chúng ta mới mong có đủ thì giờ tiến tu và hành trì những phép tu, phép sống tuyệt vời mà Đức Từ Phụ đã truyền trao.

Mong cho ai nấy đều biết trở về sống với chính mình, sống an lạc, tỉnh thức và hạnh phúc, để cùng điu dắt nhau về nẻo Bồ Đề ngay trong đời này kiếp này.

Đức Thích Tôn Từ Phụ đã từng nhắn nhủ với tứ chúng trong các kinh điển của Ngài rằng: “Ai tu nấy hưởng, ai tạo nghiệp thì tự mình lãnh quả báo.” Vậy thì vì thương vợ, thương con, thương cha mẹ anh em mà tự mình gây tội tạo nghiệp thì chỉ có một mình mình lãnh quả. Mua gian bán lận, cân thiếu đo hụt, nói láo nói khoét, dù là hành động cho một lý tưởng cao cả nào đi nữa, cũng là gây tội tạo nghiệp, thì quả ấy luôn sẵn chờ duy chỉ mình ta. Hãy thấy và hiểu cho rõ điểm “nhân quả” vô cùng quan trọng này hỏi những người con Phật! Thấy như vậy để sự hy sinh cho những mục đích cao cả được trọn vẹn hơn. Thấy như vậy để dù phải còn lo lắng cho gia đình, vẫn lo lắng được bằng những phương cách lương thiện. Thấy như vậy để ngay trong đời sống hằng ngày chúng ta vẫn mang được đạo vào, vẫn làm được những bậc đại trượng phu, dám viễn ly những điên đảo mộng tưởng của tiền tài, danh vọng, quyền uy, tham dục. Dẫu biết rằng sống trong trần lao mà phát tâm viễn ly trần lao là điều khó khăn vô cùng; sống trong tham, sân, si, mạn, nghi, tà kiến mà phải lợi ngược dòng và dứt bỏ tất cả để chỉ một mình “cô thân vạn lý du” là điều không tưởng. Tuy nhiên dù tưởng hay không tưởng, ai trong chúng ta rồi cũng phải một lần viễn ly tất cả những thứ ấy. Nếu không bây giờ thì còn đợi đến chừng nào nữa đây quý vị ơi! Biển đời sanh tử éo le quá, dù sang quý đến bậc nào, đến như Hốt Tất Liệt Thành Cát Tư Hãn một thời làm mưa làm gió cả Á lẫn Âu Phi, thế mà đến phút cuối đời phải chết trong uất ức nghẹn ngào, chết mà một gò cũng chẳng có. Mấy ai tránh được luật tự nhiên của thành trụ hoại không? Thế mà con người chúng ta cứ như trong mộng, cứ loanh quanh lẫn quẩn trong mạnh được yếu thua, giàu hiếp nghèo, sang hiếp hèn, nuôi mạng mình trên sinh mạng của người, tìm vui sướng hạnh phúc trên nỗi khổ đau của kẻ khác. Đã thế mà cứ mà cứ ngày một cột mình chặt thêm với những thứ huyễn giả. Người con Phật chơn thuần phải thấy cho được những đảo điên mộng tưởng này để cố mà mang đạo Phật vào cuộc sống hằng ngày và thoát ly cho bằng được những hệ lụy ràng buộc khó gỡ này. Người có đạo Phật trong đời sống thì thân không làm bậy, miệng không nói bậy và ý không nghĩ bậy. Ngược lại, thân luôn làm những điều lợi ích cho mình và cho người, miệng luôn nói lời ái ngôn ái ngữ, ý luôn nghĩ những

điều thiện lành và hoan hỷ theo những điều thiện lành của người. Con người ấy luôn tâm niệm cứu khổ ban vui cho chúng sanh mọi loài, thế nên dù chúng sanh có tội lỗi với chính mình, mình cũng hoan hỷ tha thứ, luôn khuyến tấn Bồ Đề tâm nơi người để ai nấy đều cùng làm việc lợi lạc cho nhau, luôn đem đạo đức mà mình hiểu biết gieo rắc vào lòng mọi người vì đạo đức luôn tối cần cho cá nhân, gia đình, xã hội và quốc gia. Những người con Phật phải cố làm cho được những điều lợi ích thiết thực này ngay từ bây giờ, ngay từ lúc mắt hãy còn thấy, tai hãy còn nghe, chân tay hãy còn mạnh khỏe, chứ đừng chờ đợi cho đến lúc răng long gối mỏi, mắt mờ tai điếc, lưng còm má hóp, tay chân run rẩy, thì e rằng lắm khi đã quá muộn. Hãy cố cởi mở tất cả những ràng buộc hệ lụy của cuộc đời ngay từ bây giờ. Hãy lắng lòng nghe lời Phật dạy “chánh pháp thượng xả hạ hưởng phi pháp.” Chánh pháp mà có lúc còn phải buông bỏ, hưởng là những thứ ràng buộc hệ lụy của thường tình thế tục. Hãy nhìn thẳng vào Thế Tôn, Ngài đã không nói một lời dù cho lắm khi ngoại đạo có mắng nhiếc Ngài thậm tệ, Ngài vẫn như như bất động, không một chút tức giận. Trong đời Thế Tôn, Ngài chưa một lần khiển trách một ai, cho dù người đó có rầy rà và khiếm nhã với Ngài thế nào đi nữa.

Giáo pháp của Thế Tôn là như thế đó! Người có đạo Phật trong đời sống hằng ngày cũng ví như là người luôn tắm rửa mỗi ngày, thì thân phải thanh sạch. Cũng như vậy, hễ tu theo Phật pháp mỗi ngày thì ô trược trong tâm phải từ từ được gột rửa, không thể nghĩ bàn. Hễ được sự gột rửa của giáo pháp, thì cho dù phải hoàn tục năm lần bảy lượt như Citta, rồi cũng có một ngày phải nhớ lại giáo pháp cao thượng mà mình đã hơn một lần được nuôi dưỡng, để từ đó nhứt tâm rời bỏ tham, sân, si, mạn, nghi, tà kiến mà về với đạo cả. Điều quan trọng ở đây là mình có chịu quay về với chính mình hay không mà thôi. Nói thì dễ lắm, nhưng làm có được hay không lại là chuyện khác. Ai trong chúng ta lại không biết muốn giải thoát thì trước nhứt phải thành tựu giới hạnh, phải thu thúc lục căn, phải chế ngự tham ái, phải tiết độ trong việc ăn uống, ngủ nghỉ, phải tri túc trong cái mặc và chi tiêu hằng ngày. Ai trong chúng ta lại không biết phải siêng năng học hỏi và tu trì, phải biết tự hổ thẹn khi làm điều xằng bậy, phải siêng năng làm lành lánh dữ, phải luôn thúc liễm cho tâm ý luôn thanh sạch, vân vân và vân vân. Nhưng từ sau Phật, đã có bao nhiêu Tổ Thầy làm được những điều này? Chẳng những chúng sanh hậu bối không làm được

những điều trên, mà ngược lại, tà kiến, ác kiến, ngã kiến, thiên kiến ào ào nổi lên như những đợt sóng trào, thân này là thiệt, thân này là vĩnh cửu, rồi ngày ngày rong ruổi trau tria cho thân này được chắc thêm bền thêm, chứ nào hay biết ngôi nhà lửa Ta Bà đang cháy rục. Lửa dục nơi mắt đang cháy hừng hực trên bất cứ thứ gì chúng ta đang nhìn. Thính giác đang bốc cháy vì những âm thanh kích động hoặc du dương trầm bổng. Khứu giác cũng đang cháy, rồi vị giác cũng cháy, xúc giác cũng cháy. Tất cả đều đang hực cháy. Thân chúng ta bốc lửa, tâm chúng ta cũng đang bốc lửa, từ lửa tham, sân, si, mạn, nghi, tà kiến, sát, đạo, dâm, vọng. Chỉ có những người có đạo Phật trong đời sống hằng ngày mới có cơ không bị những thứ lửa trên thiêu đốt cháy rụi. Đức Thích Tôn Từ Phụ đã từng khẳng định: “lửa sẽ không đốt được những con người biết sống biết tu trong cuộc sống hằng ngày.” Tuy nhiên, muốn được như vậy, người con Phật phải thực hành phạm hạnh viên mãn trọn đời, phải từ bi hỉ xả, khiêm cung từ tốn, ôn nhu hòa nhã, công bình bác ái, và phải luôn đặt lợi ích của người khác lên trên lợi ích và sở thích của cá nhân mình, phải hủy diệt mọi dục vọng kiêu căng và mọi thói hư tật xấu, phải xa lìa những kẻ xấu ác và tìm mọi cách để được cạnh kề những bậc thánh nhân quân tử. Vì chỉ có gần bậc Thánh Trí ta mới có cơ học hỏi và hành trì chánh đạo để tự mình thăng hoa hưởng thượng.

Nếu đem so với không gian bao la và vũ trụ vô cùng vô tận, thì đời người có nghĩa lý gì đâu! Trăm năm còn thua ánh điện chớp, hay sương mai trên đầu cỏ. Thế mà đa phần chúng ta cứ mê ngủ, cứ buông lung phóng dật, tưởng đâu chúng ta sẽ sống mãi sống hoài để hưởng thụ, nhưng huyễn giả cuộc đời vẫn là huyễn giả, rốt rồi vì lầm mê mà chúng sanh cứ gây tội tạo nghiệp, để rồi phải tiếp tục chịu khổ đau phiền não triền miên. Đức Phật vì lòng từ bi muốn cứu khổ chúng sanh nên Ngài đã thị hiện để vạch ra cho mọi loài con đường đạo đức. Ngài chỉ là một đạo sư giác ngộ và phát đại nguyện đem đạo Phật vào đời sống cho những ai muốn an lạc và hạnh phúc, và cuộc tu giải thoát cho những ai đã biết nhàm chán sanh tử luân hồi. Những ai chịu nghe theo lời Thế Tôn, mang đạo Phật đem vào trong đời sống hằng ngày, thì hiện đời sẽ chuyển mê thành ngộ, chuyển ác thành thiện, chuyển tham lam bòn sẻn thành bố thí lợi tha, chuyển sân hận ganh ghét thành yêu thương tha thứ, chuyển khổ đau thành giải thoát, và chuyển phiền não thành Bồ Đề. Đạo Phật thực tiễn như vậy đó, kết quả của nó được thấy

rõ hiện đời chứ không phải đợi đến một kiếp nào xa xôi, hoặc một nơi nào huyền hoặc. Đạo Phật được khai sáng là vì cuộc đời, vì thế cái gì tốt cho đạo đều là những chất liệu cần thiết làm đẹp đời. Hễ người nào có đạo Phật trong đời sống thì đi đâu đến đâu cũng sống với cuộc sống hài hòa, bình đẳng, tứ bi và trí tuệ. Con người ấy lúc nào cũng tích cực yêu thương và giúp đỡ đồng loại để mọi người cùng nhau tiến về một hướng: thánh thiện. Người ấy luôn biết rằng Phật luôn tại tâm của bất cứ ai có được đạo Phật trong đời sống. Thế nên con người ấy không hướng ngoại cầu hình, không chạy đông chạy tây cho thêm loạn động. Phật hay ma chỉ khác nhau ở cái tâm giác hay mê mà thôi. Người có đạo Phật trong đời sống luôn biết sống vượt thoát, luôn nhiếp tâm tháo gỡ mọi vướng mắc hệ lụy của danh lợi, quyền thế, vì thế mà cuộc sống của họ luôn an nhiên tự tại và thoải mái. Con người ấy luôn tự hướng về mình với tất cả trách nhiệm và bổn phận của một con người có nhân cách, chứ không trách trời hay oán người. Con người ấy luôn lấy đạo đức làm căn bản cho mọi sinh hoạt thường nhật. Nói như vậy không có nghĩa là những người con Phật không chủ trương phát huy tài trí. Người có đạo Phật trong đời sống luôn biết dung hòa giữa tài và đức. Có tài lẫn đức là toàn mỹ toàn thiện. Tuy nhiên, nếu phải lựa chọn một trong hai, thì với người con Phật, đạo đức luôn luôn là căn bản, đạo đức luôn luôn đứng hàng đầu, còn tài trí chỉ là ngọn ngành mà thôi. Người có đạo Phật trong đời sống luôn ý thức giác ngộ, giác ngộ từ ý nghĩ, đến lời nói và hành động. Dầu biết rằng đời chẳng khác chi cõi mộng du, nhưng chúng ta không thể nào chối bỏ hoàn toàn những sống chết, có không, thành hoại, được mất, hơn thua, có sắc không sắc, lời khen tiếng chê, vân vân. Ngược lại, chúng ta phải giác ngộ lý thật, nghĩa là có sống ắt có chết, có thành ắt có hoại, có được ắt có mất, có hơn ắt có thua, có lời khen ắt có tiếng chê. Lúc đó chúng ta vẫn đi thẳng vào đời với đời sống bình thường của một chúng sanh con người, nhưng lại có trái tim và trí giác mở rộng không khác chi trái tim của chư Bồ Tát. Lúc đó chúng ta có thể luôn mỉm cười trong mọi tình huống của khổ đau hay an lạc. Thấy và hiểu được như vậy thì cho dù sống một ngày rồi phải chết, chúng ta cũng có thừa khả năng tự nhủ “thế cũng đủ rồi!” Hoặc giả có sống đến trăm tuổi, trước khi ra đi, chúng ta cũng có khả năng an nhiên tự tại vượt chòm râu bạc mà tự nhủ lòng “thế cũng đủ rồi!” Mong rằng bài viết nhỏ nhoi về những “Lời Hay Trong Lẽ Đạo” này sẽ giúp giữ được phần nào những bụi trần đã bám víu chúng

ta từ bấy lâu nay để cho ai nấy đều có được cuộc sống tỉnh thức, an lạc, hạnh phúc, và cuộc tu giác ngộ giải thoát ngay trong kiếp này!
Mong lắm thay!!!

Nguyện đem công đức này
Hưởng về khắp tất cả
Đệ tử và chúng sanh
Đều trọn thành Phật đạo.

Tham Khảo:

- 1) *Bài viết Lời Hay Trong Lẽ Đạo đã được ghi lại trong lúc đàm đạo với những đạo hữu Thiện Minh, Thiện Tài, Minh Hạnh, Minh Tuấn, Minh Bình, Thiện Pháp, Tâm Hải, Tâm Diệu, Mật Nghiêm, Vương Huệ, Dương Khải... cũng như rất nhiều, nhiều lắm những thiện hữu tri thức đang cùng dắt dìu nhau trên con đường tu tập trong các Đạo Tràng Tu Tập tại miền Nam California và Việt Nam.*
- 2) *Bài Viết Lời Hay Trong Lẽ Đạo này cũng được trích ra từ bộ sách ĐẠO PHẬT TRONG ĐỜI SỐNG của cùng tác giả, từ Tập I đến Tập IV.*